Ο ΠΥΡΣΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ
245 VALENCIA STREET SAN FRANCISCO, CALIFORNIA

ΤΕΥΧΟΣ 83 - 84 - 85

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΜΑΡΤΙΟΣ, 1953

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ

Ὁ κακὸς εἶναι καὶ ἀνόητος. Τὸ βάθος του τοῦ ἀφαιρεῖ μὲ τὸν χρόνο ὅλες τές ἄμυνές του καὶ καταντᾷ κάποτε νὰ ξαναγυρίσῃ σὲ σένα ποὺ σὲ πλήγωσε μὲ τὴν ἰδέα πῶς μπορεῖ νὰ σὲ μεταχειρισθῇ ὡς μέσο ἐκδικήσεως γιὰ νὰ χτυπήσῃ τοὺς ἄλλους. Ἀνόητος ἀπ' τὴν ἀρχὴ καὶ ἡ συνέχεια φοβερὴ ἀνοησία. Δὲν τὸ καταλαβαίνεις; Πρέπει ν' ἀλλάξῃς τακτική, νὰ γίνῃς τίμιος καὶ καλὸς σ' ὅλα. Ἡ κακία καὶ τὸ μῖσός σου θὰ γίνουν ὁ τάφος σου.

—Οἱ δουλοπρεπεῖς ὅταν ἀποκτήσουν δύναμιν γίνονται θηριώδεις. Οἱ ἀξιοπρεπεῖς ὅταν πάρουν τὴν δύναμιν τῆς ἐξουσίας σέβονται τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν ἐντὸς τῶν ὁρίων ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων.

ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΑΙ ΣΑΡΔΕΙΣ

Σπανίως γίνεται λόγος περὶ τῶν Σάρδεων ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ. Σχετικὰ χωρία εἶναι καὶ τὰ τῆς Ἀποκαλύψεως Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. «Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον». (γ΄. 1). Καί: «Ἀλλὰ ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα ἐν Σάρδεσιν...» (γ΄. 4) κ.τ.λ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Πλινίου ὑπήγετο εἰς τὴν αὐτὴν δικαιοδοσίαν μὲ τὴν Φιλαδέλφειαν. Περίφημος ἦτο διὰ τὸν σαρδικόν της λίθον, ὁ ὁποῖος ἐχρησιμοποιήθη διὰ καλλιτεχνικὰ ἀριστουργήματα καὶ ἀκόμα δι' ἱερὰ ἀντικείμενα ἀρχιερέων τῶν Ἰουδαίων. Εὑρίσκεται δύο περίπου μίλια νοτίως τοῦ Ἑρμοῦ ποταμοῦ ἀκριβῶς κάτωθεν τοῦ ὀνομαζομένου Τμώλου ὄρους. Ἦτο ἡ ἀρχαία κατοικία τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας. Γνωστὴ ἡ πόλις διὰ τὴν παραγωγὴν ἐρίου ἀπὸ τὴν παλαιοτάτην ἐποχὴν καὶ τὰς ὀνομαστάς της βαφὰς μαλλίνων ὑφασμάτων. Καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ Σαπφὼ ὁμιλεῖ διὰ τὴν εἰδικότητα τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης εἰς τὴν τέχνην ταύτην: «ποικίλος μάσθλης Λύδιον καλὸν ἔργον». Ἐνωρίτατα ὑπῆρξεν ὀνομαστὴ διὰ τὸ ἐμπόριόν της καὶ λέγεται ὅτι αὐτὴ πρώτη ἵδρυσε νομισματοκοπτήριον χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων. Στὴν μακραίωνα ἱστορίαν της πολλὰς περιπετείας ἐδοκίμασε. Πέρσαι, Μακεδόνες, Τοῦρκοι κ.λ.π. τὴν κατέλαβον, τὴν ἐτίμησαν ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπέβαλον εἰς σκληρὰς δοκιμασίας. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τιβερίου, ὡς ὁ ἱστορικὸς Εὐσέβιος ἀναφέρει, ἡ πόλις κατεστράφη ὁμοῦ μετ' ἄλλων δώδεκα ἐπιφανῶν πόλεων τῆς Μ. Ἀσίας ἀπὸ φοβερὸν σεισμόν. Ἀμέσως δὲ μετὰ τὸν σεισμὸν δεινὸς πυρετὸς ἐσυνέχισε τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς. Τὰ δεινὰ τῆς πόλεως ἐν γένει προὐξένησαν μεγάλην συγκίνησιν ἐν Ῥώμῃ δι' ἀποφάσεως δὲ οὐχὶ μόνον ἀπηλλάγη τῶν οἰκονομικῶν της ὑποχρεώσεων πρὸς τὴν Μητρόπολιν ἐπὶ πενταετίαν ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ταμείου ἐνεργῶς τὴν ἐβοήθησεν. Ταῦτα συμβαίνουν τὸ 17 μ. Χ. Μετὰ ἐννέα ἔτη οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἐμφανίζονται μεταξὺ τῶν συναγωνιστῶν τῆς Μ. Ἀσίας εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς τιμῆς νὰ ἱδρύσουν ναὸν εἰς τὸν εὐεργέτην των αὐτοκράτορα. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπενθυμίζουν τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφεραν εἰς τὴν Ῥώμην κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Μακεδονικοῦ πολέμου. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄφθονα νερὰ καὶ τὴν γονιμότητα τῆς περιοχῆς των. Ἐξ ὅλων τῶν πληροφοριῶν φαίνεται ὅτι καὶ ἡ πόλις τῶν Σάρδεων ἦτο ὡραία, ἀλλὰ καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ζωτικώτατοι. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ Κύρου ἐπὶ πολὺ περσικὸς στρατὸς ἔμεινε εἰς τὴν πόλιν, διότι εἶχε πολλὰ στρατηγικὰ πλεονεκτήματα. Τὸ 214 π. Χ. κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου. Κατὰ καιροὺς ἐγένοντο ἀνασκαφαὶ καὶ ἔφερον εἰς φῶς μερικὰς ἐπιγραφὰς ρωμαϊκῆς ἐποχῆς. Ἐπίσης σώζονται καὶ ἐλάχιστα ἐρείπια ἀρχαίων ναῶν τῆς Λυδικῆς δυναστείας. Σήμερον αἱ Σάρδεις καλοῦνται SERT-KALESI. Ἦτο ἄλλοτε πρωτεύουσα τῆς Λυδίας καὶ ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῆς διήρχετο ὁ μυθολογούμενος Πακτωλὸς ποταμός. Ἐπίσης εἷς ἐκ τῶν βασιλέων της ἦτο καὶ ὁ γνωστὸς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα διὰ τὰ πλούτη του Κροῖσος. Ἐν αὐτῇ τῇ πόλει ἱδρύθη μία τῶν ἑπτὰ Ἐκκλησιῶν περὶ ὧν ὁμιλεῖ ἡ Ἀποκάλυψις. Ἐνωρίτατα ἔλαβε τὸν τίτλον Μητροπόλεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Καὶ σήμερον δὲ ὅτε οὐδεὶς χριστιανὸς ἐκεῖ ὑπάρχει ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ τὴν θέσιν αὐτῆς εἰς τὸ Συνταγμάτιον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου. Πολλοὶ ἐξέχοντες ἀρχιερεῖς ἐτιμήθησαν διὰ τῆς ἀναδείξεώς των ὡς μητροπολιτῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὁ δὲ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Σάρδεων Γερμανὸς ὁ προώρως ἀπελθὼν τοῦ κόσμου τούτου καὶ ὑπὸ πολλῶν περικοσμούμενος ἀρετῶν αἵτινες τόσον χρήσιμοι ἦσαν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἔγραψε καὶ συνοπτικὴν ἱστορίαν τῶν ἐπισκόπων τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

Π.

"Ο ΠΥΡΣΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ"

Μηνιαῖον Ἐκκλησιαστικὸν Περιοδικὸν τοῦ Καθεδρικοῦ τῆς Κοινότητος «Ὁ Εὐαγγελισμὸς»

ΕΤΟΣ Ζ΄. Ἀριθ. 83-85 SAN FRANCISCO, CALIF. — Ἰανουάριος—Μάρτιος, 1953 VOL. VII, No. 83-85

ΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΜΕΓΑΛΗ παρεξήγησις ἔχει δημιουργηθῆ στὸ ζήτημα τῶν πνευματικῶν προσόντων τῶν ἡμερῶν μας. Δυστυχῶς δὲ παρατηρεῖται μία τάσις αἱ ἀκαδημαϊκαὶ σπουδαὶ καὶ αἱ κρίσεις τῆς ἐξουσίας αὐτομάτως νὰ θεωρῶνται ὡς ἀλάνθαστοι. Καὶ ἔτσι ἐν ὀνόματι τῆς ὄχι σπάνια μηχανικῆς παιδείας στραγγαλίζεται ἡ πραγματικὴ σοφία. Αἱ γνώσεις συχνὰ συνετέλεσαν στὴν διαφθορὰν πολλῶν χαρακτήρων, διότι αἱ γνώσεις δὲν προϋποθέτουν καὶ τὴν μόρφωσιν, ἀλλὰ ἡ μόρφωσις ἡ πραγματικὴ ποὺ στοχάζεται τὸ καλὸν καὶ ἔχει εὐγενῆ ἐλατήρια αὐτὴ κάνει νὰ πειθαρχήσουν αἱ γνώσεις σ' ἕνα σκοπὸν πολιτισμοῦ καὶ πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς καλλιεργείας. Τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς πραγματικῆς μορφώσεως καὶ παιδείας τὰ βρίσκουμε στὸ τρίτο κεφάλαιο τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἰακώβου: «Ἡ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος». (γ΄ 17). Καὶ ὅπως τὸ νὰ γνωρίζῃ κανεὶς τοὺς νόμους τῆς βαρύτητος ἢ τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως στὸ ζωϊκὸ βασίλειο ἢ τὴν διαμόρφωσι τοῦ πλανήτου μας ἢ τὰς ἀπόψεις τῆς φυσικῆς σχετικὰ μ' αὐτὸ ποὺ λέμε χρῶμα μαῦρο ἢ πράσινο ἢ κυανοῦν δὲν διαφέρει καὶ πολὺ ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἀναγκάζει τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν νὰ χαρακτηρίσῃ μερικοὺς πρὸς τὸν Τιμόθεον, ὅτι εἶναι φουσκωμένοι καὶ τυφλωμένοι ἀπὸ ὑπερηφάνειαν καὶ νομίζουν ὅτι «ἐπίστανται» ἐνῷ νοσοῦν περὶ συζητήσεις καὶ λογομαχίας (Α΄ Τιμοθ. στ΄ 4), ἔτσι καὶ τὸ νὰ ἔχῃ κανεὶς θρησκευτικὲς ἢ ἐκκλησιαστικὲς γνώσεις δὲν προϋποθέτει καὶ ἀληθινὴν σοφίαν καὶ μόρφωσιν. Οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν οἱ ἑρμηνευταὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου στὴν ἐποχή τους καὶ μάλιστα πολὺ ἱκανοὶ καὶ ἐπιτήδειοι στὸ σημεῖο αὐτό. Ἀπὸ τοὺς χαρακτηρισμοὺς ὅμως ποὺ τοὺς δίδει ὁ Ἰησοῦς καταλαβαίνουμε πόσο ἡ θέσις αὐτὴ τοῦ θρησκευτικοῦ ἑρμηνευτοῦ τοὺς εἶχε διαφθείρει.. Χωρὶς ἀμφιβολία βέβαια καὶ ἡ παιδεία καὶ αἱ γνώσεις βοηθοῦν τὸν ἄνθρωπο στὸ νὰ μορφωθῇ. Πρέπει ὅμως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς νὰ ἔχῃ βαθὺ πόθο νὰ ἀνέλθῃ ψυχικὰ γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουν αἱ γνώσεις εἴτε αὐτὲς εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς Ἐκκλησίας εἴτε ἐντός. Ὁ Κέλσος ἔγινε φοβερὸς πολέμιος τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ Ἄρειος ἀπέβη ἀρχηγὸς αἱρέσεων καὶ ταραχῶν στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἄθεοι ἔρχονται ἀπὸ τὰς τάξεις ἐκείνων ποὺ ἀριθμοῦν διπλώματα φημισμένων σχολῶν στὰ θυλάκιά τους. Ἑπομένως τὰ γνωρίσματα τῆς καθαρᾶς σοφίας πρέπει νὰ ζητηθοῦν σὲ κάτι πειὸ βασικό. Τὸ εἶπε ὁ Παῦλος. Τὸ τονίσαμε πειὸ ἐπάνω. Σοφία εἶναι ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ καλωσύνη ποὺ διδάσκει ὁ Χριστὸς μὲ τὸ Εὐαγγέλιό του. Δὲν ἠμπόδισε βέβαια ὁ Δημιουργὸς τὸν ἄνθρωπο νὰ ἐρευνᾷ καὶ νὰ βρίσκῃ σήμερα τὰ «ἀντιβιοτικὰ» φάρμακα καὶ τὰ μέσα νὰ σταματᾷ τὸν καρκῖνο τοῦ αἵματος, ὅπως δὲν τὸν ἀπέτρεψε τοῦ νὰ κατασκευάσῃ τὸ περίφημο τηλεσκόπιο τοῦ Palomar γιὰ νὰ μελετᾷ τὴν ζωὴν τῶν ἀστέρων καὶ νὰ βλέπῃ πειὸ καθαρὰ τοὺς κρατῆρας τῆς σελήνης. Ἀπ' ἐναντίας τοῦ ἔδωκε ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέσα ποὺ ἦσαν ἀπαραίτητα γιὰ νὰ ἀναπτύξῃ καὶ νὰ γνωρίσῃ ὅλα τὰ μυστικὰ τῆς δημιουργίας του. Ὄχι ὅμως μὲ σκοπὸν νὰ κάνῃ ἁπλῶς ἀνακοινώσεις γι' αὐτὰ καὶ νὰ αὐτοθαυμάζεται γιὰ τὰ κατορθώματά του, ἀλλὰ γιὰ νὰ θέσῃ ὅλας τὰς ἀνακαλύψεις του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἠθικῆς καὶ ψυχικῆς ἐξυψώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Χίλιες ὅμως ἀνακαλύψεις γύρω ἀπὸ τὴν ἐνέργεια τῶν «νουτρὸνς» καὶ τῶν «ἰσοτόπων» καὶ τοῦ πυρῆνος τοῦ ἀτόμου δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν τὴν ἀξίαν ἐκείνην τὴν πνευματικὴν ποὺ δίνει ἡ μετάνοια τοῦ «ἀσώτου υἱοῦ» ἢ ἡ στοργὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου πρὸς τὸν «περιπεσόντα εἰς τοὺς λῃστάς». Σοφία θὰ πῇ μόρφωσις στὸ λεπτὸ σημεῖο τῆς εὐγενοῦς ἐκείνης ἀγάπης ποὺ σὲ καμμιὰ περίπτωσι δὲν θὰ κάνῃ κανεὶς τὸν ἀδελφό του νὰ λυπηθῇ, ἀλλὰ μὲ κάθε μέσο θὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν χριστιανικὴ χαρά του καὶ τὴν εὐτυχία του καὶ ὕστερα χριστιανικὴ τελειότητα στὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ ἔργα μας. Ὅλα ὅμως αὐτὰ πηγάζουν ἀπὸ πίστι σὲ Θεὸ δίκαιο, τέλειο καὶ δημιουργὸ τοῦ παντός, ποὺ προνοεῖ γιὰ τὴν δημιουργία του. Ἂν ἡ παιδεία καὶ τὰ διπλώματα πρὸς τὰ ἐκεῖ κατευθύνουν τὴν ζωή μας τότε εὑρίσκεται καὶ αὐτὴ καὶ ἐκεῖνα στὸν δρόμο τῆς πραγματικῆς σοφίας ποὺ κατὰ τὸν Ἰάκωβον εἶναι «ἁγνή, εἰρηνική, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν».

Π. Φ.

Η ΤΗΛΕΠΑΘΕΙΑ ΣΚΙΩΔΗΣ Ἢ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ;

Τὸ ἀξιοπαρατήρητον σημεῖον σχετικῶς μὲ τὴν τηλεπάθειαν εἶναι ὅτι αὐτὴ δὲν παρουσιάζει φυσικὴν λειτουργίαν εἰς αὐτὴν τὴν ζωήν. Τοῦτο γίνεται φανερὸν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ φαινόμενον τῆς τηλεπαθείας παρατηρεῖται μόνον εἰς ἀφυσίκους συνθήκας τοῦ σώματος καὶ τοῦ νοῦ. Πολὺς χρόνος ἐδαπανήθη εἰς συζητήσεις ἂν ἡ τηλεπάθεια εἶναι στοιχειωματικὴ ἢ ἰχνώδης. Τὸ γεγονὸς παραμένει ὅτι οὐδεμία θετικὴ καὶ ὁλοκληρωτικὴ ἀπόδειξις ὑπάρχει πρὸς στήριξιν ἑκατέρας. Ἂν ἦτο στοιχειώδης ἢ στοιχειωματικὴ θὰ ἐδικαιοῦτο ἡ ἐπιστήμη νὰ ἀναμένῃ νὰ ἀνεύρῃ ἀναμφίβολα τεκμήρια τῆς ὑπάρξεώς της εἰς τὰ κατωτέρας μορφῆς ζῶα. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἐλαχίστη μόνον περίπτωσις δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ὅτι τοιαῦτα ζῶα δύνανται νὰ ἐπικοινωνήσουν διὰ ταύτης μεταξύ των. Βέβαιον εἶναι ὅτι ταῦτα ἔχουν μίαν προφορικὴν ἢ ἀντικειμενικὴν γλῶσσαν ὅλως ἰδιαιτέραν καὶ αἱ αἰσθήσεις των εἶναι ἀπεριορίστως ὀξύτεραι τῶν ἀνθρώπων. Τοῦτο ὅμως πολὺ δυσκόλως θὰ συνέβαινεν ἂν ἡ τηλεπάθεια ὑπῆρχεν εἰς τὰ ζῶα ὡς κανονικὴ δύναμις ἱκανὴ νὰ παράσχῃ προστασίαν εἰς αὐτὰ καὶ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀσφάλειάν των ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Ὑφίσταται λοιπὸν ἡ τηλεπάθεια εἰς τὸν ἄνθρωπον; Γνωρίζομεν ὅτι οὗτος δύναται τηλεπαθητικῶς νὰ ἐπιδράσῃ εἰς τὰ ζῶα. Δὲν ὑπάρχει ὅμως ἐπιστημονικὸν δεδομένον ὅτι τηλεπαθητικῶς τὰ ζῶα δύνανται νὰ ἐπιδράσουν ἀλλήλων. Οὔτε μαρτυρίαν ἔχομεν δεικνύουσαν τὸν ἄνθρωπον κατέχοντα τοιαύτην δύναμιν εἰς ἀνώτερον τοῦ παρόντος βαθμὸν προηγουμένως ποτε ἢ τώρα ἢ ὅτι εὑρέθη εἰς φυσικὴν ἢ πνευματικὴν κατάστασιν πλέον ἢ ἧττον εὐνοϊκὴν πρὸς διαμόρφωσιν μιᾶς τοιαύτης δυνάμεως. Ἑπομένως οὐδόλως δυνάμεθα νὰ διϊσχυρισθῶμεν ὅτι πρόκειται περὶ στοιχειωματικῆς τηλεπαθείας.

Ἀλλὰ καὶ ἐλαχίστη μόνον πιθανότης ὑπάρχει ὅτι ἡ τηλεπάθεια ὑπάρχει ὑπὸ μορφὴν ἰχνώδη. Πολλοὶ τῆς δίδουν τὴν ὀνομασίαν τῆς «ἰχνώδους ἕκτης αἰσθήσεως». Εἰς ὡρισμένα ὑστερικὰ πρόσωπα πράγματι διακρίνει τις μίαν τοιαύτην ἐκδήλωσιν. Κατὰ τὰς ἐρεύνας τῶν τελευταίων πέντε δεκαετηρίδων παρετηρήθη ὅτι ἐνυπάρχει ἡ δύναμις αὕτη εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἐγένετο δυνατὴ μέχρι τοῦδε ἡ κινητοποίησις καὶ χρησιμοποίησίς της παρὰ τὰς ἐπιπόνους προσπαθείας τῆς ἐμπειρικῆς ψυχολογίας. Οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον συνετέλεσε εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ὠφελίμου συμπεράσματος ἢ τὴν δημιουργίαν χρησίμου δυνάμεως καὶ μηδὲ οἱαδήποτε ἐκδήλωσίς της, ὅσον αὐθόρμητος, ἠδυνήθη νὰ εὐεργετήσῃ καταστάσεις. Τοῦτο συμβαίνει πάντοτε εἰς τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, διὰ τὸν ἁπλοῦν λόγον ὅτι ὁ νόμος τῆς ὑποβολῆς πρέπει πάντοτε νὰ ἐπιστρέφῃ πᾶν ἀβέβαιον πείραμα μέχρις ὅτου τὸ ἀποτέλεσμα βεβαιωθῇ δι' ἀντικειμενικῶν μέσων. Οὐδεὶς γνωρίζων τὴν ὕπαρξιν τοῦ νόμου τούτου θὰ τολμήσῃ νὰ πεισθῇ ἐπὶ ἑνὸς τηλεπαθητικοῦ μηνύματος διακινδυνεύων μάλιστα ὑλικὰ συμφέροντα καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὅλαι αἱ δυναταὶ ὑποκειμενικαὶ ψευδαισθήσεις, αἵτινες πηγάζουν ἐκ πιθανῶν ὑποβολῶν, ἐξουδετερωθοῦν, ὡς πιθανοὶ παράγοντες ὑποθετικῶν τηλεπαθητικῶν φαινομένων τὰ ὁποῖα ἐδοκιμάσαμεν. Συνεπῶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ τηλεπάθεια ἔστω καὶ ἰχνώδης χρήσιμος εἰς τὴν ἐπίγειον ζωήν.

Ἂν ἡ τηλεπάθεια ὑπῆρχε ὑπὸ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην μορφὴν ἐκ τῶν ἀναφερθέντων ἐν ἀρχῇ δύο θὰ ἐξεδηλώνετο ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας. Ἡ μόνη περίπτωσις ἡ πλησιάζουσα πρὸς τὴν ὁμαλότητα δι' ἧς ἐκδηλώνεται εἶναι κατὰ τὰ ὄνειρα. Τότε μόνον ὅμως ὅταν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν λοιπῶν ἰδεῶν καὶ διεγερτικῶν ἐπιδράσεων. Τοῦτο ὅμως ἢ δὲν συμβαίνει ἢ καὶ ἂν συμβῇ δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ καὶ ἀποτελεσματικῶς. Ἄλλως δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πηγὴ πληροφοριῶν εἰς τὰ γεγονότα τῆς ζωῆς. Ἡ τηλεπάθεια δὲν λειτουργεῖ φυσικῶς καὶ κανονικῶς εἰς τὰ φυσικὰ σχέδια. Μόνον συμπτωματικῶς πληροφορούμεθα περὶ αὐτῆς, ἴσως διὰ νὰ πεισθῶμεν ὅτι εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν καθ' ἣν δὲν θὰ ζῶμεν ὑφ' ἃς συνθήκας ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον εὐφυοῦς ἐπικοινωνίας μεθ' ὅλων ἐκείνων οἵτινες θὰ ζοῦν ὑπὸ τὴν αὐτὴν ὡς καὶ ἡμεῖς κατάστασιν. Αὕτη εἶναι ἡ ὑπόθεσις τῆς τηλεπαθείας κατὰ τὸν Th. J. Hudson συγγραφέα τοῦ νόμου τῶν φυσικῶν φαινομένων. Ὑπόθεσις ἡ ὁποία ἐφάπτεται τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν πνευματικῶν καὶ ψυχικῶν δυνάμεων τὰς ὁποίας ἐνέκλεισεν ὁ Δημιουργὸς εἰς τὸ δημιούργημά Του, μὲ σκοπὸν νὰ ἐρευνᾷ καὶ νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν τελειότητα. Καὶ ὅσον διὰ τῆς μελέτης καὶ τῆς παρατηρήσεως ὁ ἄνθρωπος προχωρεῖ εἰς τὴν ἀνακάλυψίν των τόσον καὶ πείθεται ἀποτελεσματικῶς, ὅτι διὰ τῆς ἀκαταπαύστου ἐπικοινωνίας του μετὰ τοῦ Θεοῦ θὰ εὕρῃ τὴν ἀπαιτουμένην βοήθειαν καὶ συναντίληψιν πρὸς διαλεύκανσιν ἐκείνων τὰ ὁποῖα ὀνομάζει φαινόμενα καὶ μυστήρια ἐν τῇ πραγματικότητι δὲ εἶναι πνευματικαὶ δυνάμεις καὶ ἐπιστασίαι πρὸς θεραπείαν, εὐτυχίαν καὶ ἐνίσχυσίν του. Π.Φ.

ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΛΟΤΗΣ

ΠΕΙΟ ἐπικίνδυνη ὑπερηφάνεια ἀπ' ἐκείνην ποὺ ἐμπνέεται ἀπὸ τὸν πλοῦτο εἶναι ἐκείνη ποὺ ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν ἰσχύν. Καὶ ἐννοῶ μὲ τὴν λέξιν κάθε προνόμιο ποὺ ἕνας ἄνθρωπος ἔχει πάνω ἀπ' τὸν ἄλλο, ἔστω κι' ἂν αὐτὸ εἶναι ἀπεριόριστο ἢ περιωρισμένο. Δὲν βλέπω τὰ μέσα ποὺ θὰ ἠμπόδιζαν τὴν ὕπαρξι στὸν κόσμο ἀνθρώπων μὲ ἄνετη ἐξουσία. Κάθε ὀργανισμὸς ὑποθέτει ἱεραρχίαν δυνάμεων — ποτὲ δὲν θὰ ξεφύγουμε ἀπ' αὐτὸν τὸν νόμον. Ἀλλὰ φοβοῦμαι πὼς ἂν ἡ ἀγάπη γιὰ δύναμι εἶναι τόσο πλατειὰ ξαπλωμένη, ὅμως τὸ πνεῦμα γιὰ ἰσχὺ εἶναι σχεδὸν ἀδύνατο νὰ τὸ εὕρῃς. Ἀπὸ σφαλερὴ ἀντίληψι καὶ κακὴ χρῆσι της κι' αὐτοὶ ποὺ κρατοῦν μέρος μονάχα ἰσχύος σχεδὸν παντοῦ τὴν κάνουν νἄρχεται σὲ συμβιβασμούς.

Ἡ δύναμις ἔχει μεγάλη ἐπίδρασι ἐπάνω σ' αὐτὸν ποὺ τὴν κρατᾷ. Ἕνα κεφάλι πρέπει νἆναι καλὰ ἰσορροπημένο γιὰ νὰ μὴν ἐνοχληθῇ ἀπ' αὐτήν. Τὸ εἶδος τῆς παραφροσύνης ποὺ κατέλαβε τοὺς Ρωμαίους αὐτοκράτορας, τὴν ἐποχὴ τῆς κυριαρχίας των σ' ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ κόσμου, εἶναι μιὰ παγκόσμια ἀρρώστια ποὺ τὰ συμπτώματά της ἀνήκουν σ' ὅλες τὲς ἐποχές. Μέσα σὲ κάθε ἄνθρωπο κοιμᾶται ἕνας τύραννος, περιμένοντας μονάχα μιὰ εὐνοϊκὴ περίστασι γιὰ νὰ ξυπνήσῃ. Τώρα ὁ τύραννος εἶναι ὁ χειρότερος ἐχθρὸς τῆς ἰσχύος, γιατὶ μᾶς δίνει τὴν ἀνυπόφορη γελοιογραφία της, ἀφ' ὅπου ἔρχονται ἄπειρες κοινωνικὲς περιπλοκές, συγκρούσεις καὶ μίση. Κάθε ἄνθρωπος ποὺ λέγει σ' αὐτοὺς ποὺ στηρίζονται σ' αὐτόν: «Κάνε αὐτὸ γιατὶ αὐτὸ εἶναι ἡ θέλησι κι' ἡ εὐχαρίστησίς μου» κάνει κακό. Κάτι ὑπάρχει μέσα μας ποὺ μᾶς καλεῖ νὰ ἀντιδράσουμε στὴν προσωπικὴ ἰσχὺ κι' αὐτὸ τὸ κάτι εἶναι πολὺ σεβαστό. Γιατὶ στὸ βάθος εἴμαστε ἴσοι ὅλοι καὶ κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀκριβοῦς ὑπακοῆς μου διότι αὐτὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ εἶναι, κι' ἐγὼ εἶμαι αὐτὸς ποὺ εἶμαι: ἂν κάνῃ ἔτσι, ἡ ἐντολή του μὲ ὑποβιβάζει καὶ δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ κάνω τὸν ἑαυτό μου νὰ ὑποφέρῃ ἀπ' τὸν ὑποβιβασμό.

Κάποιος θἄπρεπε νἄχε παρακολουθήσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὲς σχέσεις μεταξὺ κυρίων καὶ ὑπηρετῶν, θἄπρεπε νὰ εἶχε παρακολουθήσῃ λίγο παντοῦ ὅπου ἡ ὑπεροχὴ ἐξασκεῖται ἐπὶ ἀνθρώπων, γιὰ νὰ σχηματίσῃ μιὰ ἰδέα τοῦ τραυματισμοῦ ποὺ φέρνει ἡ αὐθάδης ἰσχύς. Ἀπὸ κάθε ἐλεύθερη ψυχὴ σχηματίζουν ἔτσι μιὰ σκλάβα ψυχή, ποὺ εἶναι γιὰ νὰ ποῦμε ἡ ψυχὴ ἑνὸς ἐπαναστάτου. Καὶ φαίνεται πὼς αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα, ποὺ εἶναι κοινωνικὴ καταστροφή, εἶναι βεβαιότατο ὅταν ἐκεῖνος ποὺ διατάσσει τελευταίως ἔχει μετακινηθῇ ἀπὸ τὴν θέσι ἐκείνου ὁ ὁποῖος ὑπακούει. Ὁ πειὸ ἀδυσώπητος τύραννος εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ τύραννος, ὅταν εἶναι ὑπὸ αὐθεντίαν. Ἐπόπται καὶ ἐπιμεληταὶ χρησιμοποιοῦν πειὸ πολλὴ βία στὲς δυσκολίες τους παρὰ οἱ διευθυνταὶ καὶ οἱ ἐργοδόται. Ὁ δεκανεὺς εἶναι γενικὰ τραχύτερος ἀπὸ τὸν συνταγματάρχην. Σὲ μερικὲς οἰκογένειες ποὺ ἡ σύζυγος δὲν ἔχει περισσότερη μόρφωσι ἀπ' τὸν ἄνδρα της αἱ σχέσεις των εἶναι ἐκεῖνες αἱ τοῦ καταδίκου καὶ τοῦ φύλακος. Καὶ ἀλλοίμονο σ' ἐκεῖνον παντοῦ ποὺ πέφτει στὰ χέρια ἑνὸς ὑπαξιωματικοῦ μεθυσμένου ἀπ' τὴν ἐξουσία του.

Ξεχνοῦμε πὼς τὸ πρώτιστο καθῆκον αὐτοῦ ποὺ ἐξασκεῖ δύναμι εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη. Ἡ ὑπεροψία δὲν εἶναι ἐξουσία. Δὲν εἴμαστε ἠμεῖς ὁ νόμος, ὁ νόμος εἶναι ὑπεράνω μας. Ἡμεῖς μόνον τὸν ἑρμηνεύουμε, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸν κάνουμε χρήσιμο στὰ μάτια τῶν ἄλλων, πρέπει πρῶτα νὰ δοκιμασθοῦμε σ' αὐτόν. Τὸ νὰ διατάσσῃ καὶ νὰ ὑπακούῃ κανεὶς σ' αὐτὴν τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων, δὲν εἶναι ἐπὶ τέλους τίποτ' ἄλλο παρὰ δυὸ μορφὲς τῆς ἰδίας ἀρετῆς — θεληματικὴ δουλεία. Ἂν δὲν εἰσηκούσθης εἶναι γενικὰ γιατὶ πρῶτα σὺ δὲν ὑπήκουσες.

Τὸ μυστικὸ τῆς ἠθικῆς ἀνυψώσεως ἀνήκει σ' αὐτοὺς ποὺ κυβερνοῦν μ' ἁπλότητα. Μαλακώνουν μὲ τὸ πνεῦμα τὴν τραχύτητα τοῦ γεγονότος. Ἡ ἐξουσία τους δὲν εἶναι τὰ γαλόνια τῶν ὤμων, τῶν τίτλων καὶ τῶν μέτρων τοῦ σωφρονισμοῦ. Δὲν κάνουν χρῆσι σιδηρῶν κρίκων μηδὲ ἀπειλῶν καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἐπιτυγχάνουν τὰ πάντα. Γιατί; Διότι αἰσθανόμαστε καὶ οἱ ἴδιοι πὼς οἱ ἴδιοι εἶναι ἕτοιμοι γιὰ ὅλα. Ἐκεῖνο ποὺ δίνει στὸν ἄνθρωπο τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ἄλλον τὴν θυσία τοῦ χρόνου του, τῶν χρημάτων του, τῶν παθῶν του, κι' αὐτῆς τῆς ζωῆς του, δὲν εἶναι μόνον τὸ ὅτι εἶναι ἀποφασισμένος ὁ ἴδιος γιὰ ὅλες αὐτὲς τὲς θυσίες, ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι τὲς ἔκανε ὅλες ἐκ τῶν προτέρων. Στὴν διαταγὴ ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ ἔχει ἐμψυχωθεῖ ἀπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀπαρνήσεως, ἐνυπάρχει μιὰ μυστηριώδης δύναμις ποὺ ἐπικοινωνεῖ μ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ ὑπακούσῃ καὶ τὸν βοηθᾷ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθῆκόν του.

Σ' ὅλες τὲς περιοχὲς τῆς ἀνθρωπίνης κινήσεως ὑπάρχουν ἀρχηγοὶ ποὺ ἐμπνέουν, ἐνισχύουν καὶ μαγνητίζουν τοὺς στρατιώτας των. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν των τὰ στρατεύματα κάνουν θαύματα. Μαζί τους ὁ καθένας νοιώθει πὼς εἶναι ἱκανὸς γιὰ κάθε προσπάθεια, ἕτοιμος νὰ διασχίσῃ τὴν φωτιά, ὅπως συνήθως λέγεται, κι' ἂν χαθῇ τὸ κάνει μ' ἐνθουσιασμόν.

Σημ. — Τὸ ἀνωτέρω εἶναι μετάφρασις παρὰ τοῦ Π. Φ. ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ κειμένου τοῦ βιβλίου «Ἁπλῆ Ζωή» τοῦ CHARLES WAGNER. Ὁ μεταφραστὴς προέβη εἰς τὴν ἀνωτέρω μετάφρασιν τοῦ ἀποσπάσματος διότι θεωρεῖ ἀνεκτίμητα τὰ συμπεράσματα τοῦ συγγραφέως διὰ τοὺς διοικοῦντας. (Σελ. 157—160. SIMPLE LIFE. Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ παρὰ τῆς LOUISE HENDEE).

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΨΑΛΜΟΙ

ΜΙΛΩΝΤΑΣ ΑΝΩΤΕΡΑ...

ΣΤΗΝ μοῖρά μου ποὺ σέρνω δὲν βρῆκα στιγμή, Κύριε, ποὺ νὰ μὴ μπορῇ νἆναι δική Σου... Εἶναι ἀλήθεια πὼς κάποιες στιγμὲς ἔκλεινε στεγανὰ τὸ θυρόφυλλο τοῦ λογισμοῦ στὸ θεϊό Σου φῶς.. Σκοτισμοὶ κι' ἀδυναμίες δὲν ἔλειψαν ἀπ' τὸν δύστυχο ἄνθρωπο... Ξέρεις, Κύριε, πὼς αὐτὸ ἦταν ἡ αἰτία!... Τὴν ὥρα τούτη δὲν ξέρω γιατί, ἕνα πικρὸ παράπονο δακρύζει μέσα μου... Νοιώθω πὼς εἶναι κάποιου βαθύτερου πόνου τὸ μοιρολόγι ποὺ στὴν τόση φροντίδα μου δὲν τὸ πρόσεξα κάποτε κι' ἦρθε τὴν ὥρα τούτη ν' ἀρμενίσῃ στὰ ψυχικά μου πέλαγα... Ὅλα γυρίζουν κάποια ὥρα... Καλότυχος αὐτὸς ποὺ δὲν γνώρισε κλονισμούς, Κύριε! Μακάριος αὐτὸς ποὺ δὲν χωρίστηκε ποτέ του ἀπ' τὴν χαρά Σου!..

Μὰ ἐγὼ τὸ δίχως ἄλλο κάποτε σὲ πρόδωσα... Ἀλλοιῶς πῶς νὰ ἐξηγήσω τὸ βάρος ποὺ μοῦ πιέζει τὰ σωθικά; Φρίκη μὲ πιάνει σὰν τὸ συλλογᾶμαι... Δὲν ἤμουνα ἐγὼ π' ὡρκίσθηκα αἰώνια πίστι σὲ Σένα;... Τόσα καλὰ μοὔδωκες... Ἀνάπνευσα τὴν μέρα τῆς λευτεριᾶς, ἤπια τὸ νέκταρ τοῦ ὑπερκόσμιου ἀγαθοῦ, μοσχοβόλησε γύρω μου τὸ ἄρωμα τῆς ἀνοιξιάτικης γαλήνης καὶ τοῦ ἁγιασμένου λογισμοῦ... Σὲ πρόδωσα!... Πῶς, δὲν τὸ ξέρω... Ἄβυσσος μπροστά μου καὶ φρίκη καὶ λύπη καὶ ἀπόγνωση... Καὶ τώρα σφίγγω θεληματικά, ἐγώ, μόνος μου τὰ δεσμὰ τῆς τιμωρίας... Μετάνοια; Ὄχι!... Σὰν δὲν ξέρῃς τὸ ἔγκλημα πῶς νὰ μετανοιώσῃς; Ἔτσι τιμωρὸς τοῦ ἑαυτοῦ μου ἀπὸ διαίσθησι, ἀπὸ κρυφομίλημα ἐσώτερο, ἀπὸ συναίσθημα ἀτέλειας!... Ἤσουν πάντα καλὸς μαζί μου, Κύριε... Αὐτὸ εἶν' ἀρκετὸ γιὰ νὰ μὲ δείξῃ πόσο ὑστέρησα ἐγὼ ...Ἀκόμη καὶ μὲ τὴν ὀργή Σου, καὶ μὲ τὴν αὐστηρὰ δοκιμασία Σου, πὦβαλαν φρούρια στῆς ψυχῆς τὲς ὁρμὲς τὲς ἐπαναστατικές, ἦσουν καλὸς μαζύ μου... Αὐτὸς ὁ θλιβερὸς μονόλογος ἂς εἶν' ἡ ἐξομολόγησί μου σήμερα. Τώρα ποὺ ἡ φύση κλαίει καὶ τὰ γυμνὰ δένδρα στέκονται περίλυπα στὴν φθινοπωρινὴ καταχνιὰ βλέπω πὼς ἀλήθεια κάθε φορὰ ποὺ τόλμησε ὁ ἄνθρωπος νὰ Σὲ ξεχάσῃ ὅλα βγαίνανε σκοτεινά, γεμᾶτα πικρία...

Ἔλα, Κύριε, στὴν θλίψι μου «βοηθὸς καὶ σκεπαστής μου»...

Κύριε, ἂν μιλῶ ἔτσι εἶναι γιατὶ ξεχειλίζει ἡ ψυχή μου σήμερα ἀπὸ ἀφοσίωσι, λατρεία κι' ἀγάπη... Πρῶτα σὲ Σένα... Κι' ὕστερα μὲ τὴν αἰσθαντικὴ ψυχὴ ποὺ μοῦ δίνεις στοὺς ἄλλους.

Λυπᾶμαι τὰ φτωχὰ πουλιὰ π' ἀπάνω στὰ φτερά τους πέφτει ἡ βροχή... Λυπᾶμαι τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἀγριόλαλο μῖσος τοὺς ἔσπρωξε σὲ ἔγκλημα... Λυπᾶμαι τὸν νειὸ ποὺ τοῦ ἔδωκαν τὸ φονικὸ ὅπλο, γιατὶ δὲν βρέθηκαν ἀρχηγοὶ μὲ ἀνοχὴ καὶ πλατειὰ κατανόησι καὶ χριστιανικὴ εὐστροφία ν' ἀπομακρύνουν τὲς διαφορὲς ποὺ φέρνουν τοὺς πολέμους... Λυπᾶμαι τὲς μαννάδες πὤχουν παιδιὰ καὶ δὲν ἔχουν μητρικὸ φίλτρο, τοὺς διαβάτες ποὺ παραμιλοῦν, τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δουλεύουν μονάχα γιὰ νὰ ζοῦν, τοὺς βοσκοὺς ποὺ λένε νὰ σωπάσουν τὰ πρόβατα ποὺ βελάζουν... Συμπονῶ τὸν ἄρχοντα ποὺ ἔχασε τὴν ἐξουσία καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἐγκλιματιστῇ, τὸν προσκυνητὴ ποὺ δὲν ξέρει νὰ προσευχηθῇ, τὸ ἀγριολούλουδο ποὺ τὸ παρασέρνει τὸ ὁρμητικὸ νερὸ ποὺ κατεβαίνει ὁρμητικὸ καὶ βρώμικο ἀπ' τὸ βουνό, ὕστερα ἀπ' τὴν καταιγίδα... Θέλω νὰ καλέσω στὸ θερμὸ σπίτι μου τὸν ψαρᾶ ποὺ παλεύει μὲ τὴν φουρτούνα τῆς θάλασσας καὶ τὸν χιονιᾶ... Χρειάζεται τόση ζεστασιά!... Ἡ ζήση του σκληρὰ τὸν παραδέρνει... Κάποια γλυκύτητα τοῦ πρέπει!... Θέλω νὰ σταθῶ γιὰ ὧρες ἀμίλητος καὶ μὲ λόγια συγκατάβασης καὶ ἔπαινου κοντὰ στὸν ἀποτυχημένο ρήτορα, τὸν πλανεμένο διανοητή, ποὺ ὅλοι τὸν ἐγκατέλειψαν κι' ὕστερα νὰ τὸν ἀφήσω ὧρες πολλὲς νὰ μιλήσῃ... Τοῦ χρειάζεται τόση τρυφεράδα... Ἀκόμα λαχταρῶ νὰ γονατίσω στὰ ἔρημα κοιμητήρια, ἐπάνω στοὺς τάφους, γιὰ ν' ἀκούσω γιὰ ὄνειρα ποὺ δὲν πρόφθασαν νὰ σαρκωθοῦν, γιὰ τὲς καλωσύνες ποὺ τὲς σταύρωσαν μαρτυρικά, γιὰ τὲς ἐποποιΐες ποὺ μιὰ θύελλα τὲς ἀνέτρεψε... Θέλω νὰ βρῶ αὐτὸν ποὺ μὲ πλήγωσε φαρμακερὰ καὶ νὰ τὸν θωπεύσω κάνοντάς τον νὰ ξεχάσῃ πὼς εἶμαι τὸ θῦμά του... Λυπᾶμαι τὴ φτώχεια ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ ὑψωθῇ πέρα ἀπ' τὴν μεμψιμοιρία τῆς ἀνάγκης καὶ τὴν ἀσημότητα ποὺ δὲν θέλησε νὰ λυτρωθῇ ἀπ' τὸ πεῖσμα τὸ ἄκαμπτο τοῦ νοῦ, νὰ θέλῃ νὰ βρίσκῃ παντοῦ ἀδικία καὶ κοινωνικὸ στραγγαλισμό... Τοῦ φτωχοῦ παιδιοῦ τὰ παγωμένα χεράκια θέλω νὰ θερμάνω μὲ τὸν θερμὸ ἀχνὸ μιᾶς ἀγάπης ποὺ βγαίνει ἀπ' τὰ κατάβαθα τῶν χριστιανικῶν μου σπλάγχνων... Εἶναι τόσο ἀθῶο... τόσο τρυφερό!... Καὶ τὸ κρύο τοῦ παγώνει τὸ μικρὸ κορμάκι του καὶ τοῦ ἀδειάζει τὴν καρδιά... Τοῦ ἄρρωστου κι' ἑτοιμοθάνατου τ' ἀποφύλαγο κρυφὸ μήνυμα θέλω νὰ συλλάβω γιὰ νὰ τὸν δῶ ὕστερα ἥσυχα νὰ σβύσῃ...

Ὅλες αἱ στιγμὲς δικές Σου μποροῦν νὰ γίνουν, Κύριε... Μονάχα λίγη κατανόησι νἄχουμε ... Μονάχα νὰ κάνουμε τὰ φτερὰ τῆς ψυχῆς νὰ πετάξουν... Ἡ σταλαγμίδα τῆς βροχῆς μᾶς τὸ λέγει μὲ τὴν πένθιμη μονοτονία της ... Μᾶς τὸ λένε τὰ σύννεφα τὰ μαυριδερά, ἁπαλά, ἀργοταξειδεύουν πάνω στοὺς ἀερώδεις ὠκεανοὺς τοῦ οὐρανοῦ... τὸ φθινόπωρο, τὸν χειμῶνα, τὲς μελαγχολικὲς ἡμέρες...

Ἀγάπη στὸν κόσμο... Δίχως ὅρια... Δίχως ὑπολογισμοὺς καὶ ἀντικρύσματα... Ὅπως μόνος του ὁ κρῖνος φυτρώνει στὲς γραφικὲς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ... ὅπως τὸ ρυάκι ἀναβλύζει ἀπὸ κάποια ἄγνωστη πηγὴ τοῦ δάσους...

Ὅλες αἱ στιγμὲς δικές Σου μποροῦν νὰ γίνουν Κύριε... Κύριε, Κύριε!...

Π. Φ.

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΠΕΤΑΣΜΑ

ΛΑ΄.

ΑΥΤΗ αὐτη ἡ συντηρητικότης πολλάκις περιέσωσε τὴν οἰκογένειαν. Ἂν ληφθῇ ὑπ᾽ ὄψιν πόσαι ὀργανικαὶ ἢ ψυχικαὶ ἀνωμαλίαι δύνανται νὰ ὑπάρξουν εἰς τὸ ζήτημα τοῦ γάμου καὶ πόσον εὐκόλως διαρρηγνύονται οἱ δεσμοὶ τῆς οἰκογενείας ἐκ τῶν λόγων τούτων, ἂν δὲν ὑφίσταται ἀνωτέρα τις δύναμις πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐκ τούτων συνεπειῶν, τότε διαβλέπει τις τὴν σημαντικὴν θέσιν τῆς συντηρητικότητος ἐν ὅλῃ τῇ ὑποθέσει. Αὕτη διὰ τῆς φιλοτιμίας τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ καὶ τῆς ὑπομνήσεως τῆς τε ὑψηλῆς ἀποστολῆς τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ἀνωτέρων ἐκείνων ἰδανικῶν τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ τοῦ «ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε» ἐξάγει τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιαν ἐκ τῆς σφαίρας τῆς συγχύσεως, κατευθύνει αὐτὰς εἰς ἐπίπεδα ἄλλων ἀνωτέρων πνευματικῶν ἱκανοποιήσεων καὶ μεταθέτει σοφῶς καὶ ἠπίως τὰ σημεῖα τῆς συμφωνίας καὶ τῆς συνεννοήσεως. Δυστυχῶς τινες ἀνίκανοι νὰ ἀντιληφθῶσι τὴν ὡραιότητα τὴν ὁποίαν ἀποκτᾷ ἐκ λόγου συντηρητικότητος καὶ χριστιανικῆς λεπτότητος ἡ ἡρωϊκὴ ψυχὴ τῶν οὕτως ἀντιμετωπιζόντων τὰς δυσκολίας ταύτας ἐκφράζονται μετὰ οἴκτου περὶ τῶν τοιούτων προσώπων καὶ δυστυχῶς οὐκ ὀλίγον ἐπιδρῶσι εἰς τὴν ἐπιδείνωσιν τῆς καταστάσεως. Δέον ὅμως οὗτοι νὰ γνωρίζωσιν, ὅτι δὲν εἶναι παντελῶς σπάνιον τὸ φαινόμενον ἐκεῖνο τῶν προσώπων, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, τὰ ὁποῖα δι᾽ ἐσωτερικῆς καλλιεργείας ἠδυνήθησαν νὰ ὑπερνικήσουν τὰς πικρίας καὶ τὴν δυσθυμίαν τὴν προερχομένην ἐκ τῆς ψυχικῆς ἢ ὀργανικῆς ἀνικανότητος καὶ βλάβης τοῦ ἑτέρου τῶν συντρόφων καὶ νὰ εὕρωσι τὸ συμπλήρωμα τοῦ ψυχολογικοῦ κενοῦ εἰς ἄλλας ἰσχυρὰς πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς ἀπολαύσεις. Περὶ τούτου ἀψευδὴς μάρτυς εἶναι ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη ἥτις περὶ πολλῶν τοιούτων περιπτώσεων ἀναφέρει. Ἑπομένως τὰ ἐπιφωνήματα οἴκτου ἀπὸ μέρους τῶν σπευδόντων νὰ κρίνωσι δὲν δύνανται παντάπασι νὰ ἔχωσιν ἀντικειμενικὸν χαρακτῆρα, ἀλλὰ μᾶλλον ὑποκειμενικόν. Δυστυχῶς ὅμως ἐνίοτε ἔστω καὶ τοιοῦτον χαρακτῆρα φέροντα συντελοῦν εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς ψυχικῆς ἰσορροπίας, ἰδίως εἰς πρόσωπα μὴ παγίας καὶ ἰσχυρᾶς ψυχικῆς νηφαλιότητος καὶ προσωπικότητος. Καὶ τότε βεβαίως ὑποβοηθεῖται ἡ κατάστασις πρὸς τὸ διαζύγιον.

Περὶ τοῦ πόσην εὐεργετικὴν ἰσχὺν ἔχει ἡ συντηρητικότης διὰ τὴν οἰκογένειαν δύναταί τις ἀναδρομικῶς ἐρευνῶν νὰ ἀντιληφθῇ, ἀλλὰ καὶ μελετῶν τὰς σημερινὰς συνθήκας νὰ διαπιστώσῃ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διαζυγίων σήμερον καταπληκτικῶς δυσανάλογος πρὸς τὸν τοῦ παρελθόντος, ὅτε ὁμολογουμένως ἡ ἀνθρωπότης διεκρίνετο διὰ περισσοτέραν συντηρητικότητα καὶ τὸν ἐλάχιστον σχεδὸν ἀριθμὸν διαζυγίων. Καὶ σήμερον δὲ ἡ αὐτὴ δυσαναλογία παρατηρεῖται μεταξὺ τῶν ἐπὶ βάσεων συντηρητικῶν βιουσῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν ἐλευθεριαζουσῶν τοιούτων. Ἄλλο βεβαίως τὸ κεφάλαιον ἐκεῖ ὅπου εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν τὰ πρόσωπα διαφέρουν εἰς ἀρχὰς καὶ ἀντιλήψεις. Περὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης πολλαχῶς ἐγένετο λόγος ἐπὶ τοῖς ἐπὶ μέρους. Εἰς ὅσα λοιπὸν ἐλέχθησαν καταφαίνεται ἡ σπουδαιότης τῆς συντηρητικότητος διὰ τὰ τῆς οἰκογενείας. Δὲν δύναται δὲ αὕτη νὰ μὴ λάβῃ μίαν γενικὴν ἢ καὶ ἄλλοτε εἰδικὴν μορφήν. Καὶ ἡ γενικότης μὲν αὐτῆς ἀπευθύνεται εἰς τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ ἠθικά, τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ «πιστεύω». Ἡ δὲ εἰδικότης εἰς περιπτώσεις καθ᾽ ἃς ἀδυνατεῖ τις παντάπασι νὰ ἀγνοήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ πολιτισμοῦ. Δὲν δύναται βεβαίως τις σήμερον νὰ ἔχῃ τὴν ἀπαίτησιν ἡ σύζυγος νὰ ζῇ ὑπὸ συγκεκριμένας θλιβερὰς συνηθείας τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ δὲν δύναται καὶ νὰ μὴ ὁμολογήσῃ τις ὅτι ἄλλαι τοιαῦται σύγχρονοι γίνονται ἀφορμὴ καὶ αἰτία διαρρήξεως τοῦ συζυγικοῦ βίου, μολύνσεως πνευματικῆς τῶν τέκνων καὶ ἐξαπλώσεως μιᾶς ἀθλιότητος εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἐτονίσθη πολλάκις ὅτι ἡ οἰκογένεια εἶναι ναὸς ἱερῶν ὑποχρεώσεων καὶ τελετουργιῶν ἐν αἷς ἱεροφάνται εἶναι ἀμφότεροι τῶν συζύγων. Τοῦτο δὲ ἐπιβάλλει τρομερὰς καὶ σοβαρὰς ὑποχρεώσεις. Κάθε συζυγικὸ στέλεχος εἶναι καὶ σοβαρὸς παράγων τοῦ μέλλοντος τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ οἰκογένεια δὲν εἶναι ἡ ἁπλῆ ὑπόθεσις τοῦ «ἀσυμφωνία χαρακτήρων» καὶ τοῦ

(Συνέχεια εἰς τὴν 14ην σελίδα)

Ο ΓΙΔΔΗΛ, Ο ΓΙΒΒΑΡ ΚΙ' Ο ΕΒΙΑΣΑΦ...

ΤΑ χρόνια εἶχαν περάσει... Στὰ χείλη ὅμως τοῦ λαοῦ, κάπως ἀλλόχρωμα ἐρχόντανε πολλὲς ἀπ' τὲς παληὲς ἡμέρες τῆς καλωσύνης τοῦ Γιαχβέ... Τρία ὁλάκερα χρόνια καὶ μῆνες ἔξη ὁ φοβερὸς λιμὸς σ' ὅλη τὴν γῆ κι' ἔπειτα ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ Ἠλίας στὰ Σάραπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς τὴν φτωχὴ γυναῖκα γιὰ ν' ἀρχίσῃ, ἔτσι τὸ πρῶτο βῆμα τῆς θεϊκῆς συγκατάβασης ὕστερα ἀπ' τὴν ὀργὴ καὶ τὴν θεομηνία... Θυμᾶσθε τὸ δρᾶμα τοῦ Νεεμὰν τοῦ Σύρου, ρωτᾶ συνεσταλμένα μιὰ φωνή; Κι' ἀπαντᾶ ἡ ἠχὼ ἀπάνω στὸν ἴδιο τόνο: Δὲν ξεχνιέται τὸ πονετικὸ χέρι τοῦ καλοῦ Θεοῦ ποῦλθε γιὰ νὰ γιάνη τὴν φρικαλέα πληγὴ ἀπάνω στὸ σκεβρωμένο κορμί του...

Μιλοῦν καὶ διηγοῦνται πολλὰ ὁ Γιδδήλ, ὁ Γιββὰρ καὶ ὁ Ἐβιασάφ...

Μὰ τώρα τ' ἀστέρια, τὰ πουλιά, τὰ ποτάμια, τὰ λιβάδια σὰν νὰ πῆραν ὅλα μιὰ φωνὴ καὶ θέλουν νὰ σπρώξουν πίσω ὅ,τι ἔρχεται ἀπ' τὰ περασμένα γιὰ νὰ μιλήσουν γιὰ πράματα ποὺ δὲν τὰ μετάκουσε ἄλλη πρωτινὴ ἐποχή... Ἀπ' τὴν Νεφθαλεὶμ μιὰ μέρα κατέβηκε ὥς τὴν Καπερναοὺμ ἕνας σιωπηλὸς ὁδοιπόρος... Στὴν μορφή του ἦταν ἁπλωμένη ἡ γλυκάδα τῆς αὐγῆς καὶ στὰ μάτια του βαθειὰ ἔβλεπες ἀπέραντες μεγαλωσύνες ποὺ μόνο στοὺς οὐρανοὺς εἶναι κρυμμένες. Μιλοῦσε σὰν τὸν ὀνειρεμένο φλοῖσβο στὸ ρυάκι, σὰν τὸ ἀπόκοσμο χάδι ποὺ φέρνουν οἱ ἄγγελοι στὴν καρδιά μας ὅταν παρηγοροῦμε ἐκεῖνον ποὺ πόνεσε... Ἤξερε πῶς νὰ κάνῃ τὰ κρίνα νὰ γέρνουν μπροστά Του ταπεινὰ καὶ μὲ σεβασμό... Μιλοῦσε στὴν ἐρημιὰ καὶ μακρυὰ ἔφερνε ὁ ἁπαλὸς ζέφυρος μιὰ μελωδία ποὺ ἔκανε τὴν συνείδησι νὰ κλαίῃ... Χαμογελοῦσε κι' ἀπάνω στὴν γῆ ξεχείλιζε τὸ φῶς τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἐλπίδας... Στὴν προσευχή Του μιλοῦσε γιὰ τοὺς φτωχούς, τοὺς διωγμένους, τοὺς περιφρονημένους, τοὺς αἰχμαλώτους, τοὺς ἀρρωστημένους κι' ὅλους ποὺ τοὺς δυνάστευαν οἱ σκληροὶ καὶ γι' αὐτοὺς ζητοῦσε... τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν... Ἀνατρίχιαζε ἐκεῖνος ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ποὺ θὰ τὸν ἄκουε τὴν ὥρα ἐκείνη. Κάποιο ἀκατανίκητο δέος συγκλόνιζε τὴν ἁμαρτία, τοὺς κακούς.

Εἶχε ἔλθει νὰ φέρῃ ἐλευθεριὰ κι' εἰρήνη.. Ἡ λαλιά Του ἦτανε σὰν τὰ ἤρεμα νερὰ τοῦ Ἰορδάνου... Μὰ κάποτε ξέσπανε σὰν τὸν τρικυμισμένο ὠκεανὸ γιὰ νὰ σπάσῃ τὰ φρούρια ποὺ ὕψωσε ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους ἡ πρόληψι, ἡ ψευτιά, τὸ ἐγὼ καὶ τὸ συμφέρον...

Μίλησαν γιὰ τὸν μελαγχολικὸ καὶ μεγαλοϊδεάτη, ποὺ μέσα στὴν εὐγενικιὰ ψυχή του εἶχε ὅλους τοὺς εὐαίσθητους τόνους τῆς κινύρας τῶν ἁγίων τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῆς λύρας τοῦ Δαβὶδ τὰ μεγαλόθυμα καὶ ἄδολα τραγούδια, οἱ μεγάλοι προφῆται τοῦ «Περιουσίου λαοῦ». Βλαστάρι ἦταν τῆς γενηᾶς τοῦ Ἱεσσαὶ ποὺ θὰ τὴν δόξαζε στοὺς αἰῶνες... Ἐρχόντανε ἀπ' τὸν οὐράνιο Πατέρα Του, σάρκα κι' αὐτὸς ἀπ' τὴν θεότητα, γιὰ ν' ἀπολυτρώσῃ τὸν νέο Ἀδὰμ ἀπ' τὴν αἰώνια κατάρα. Ἄρρωστοι, τυφλοί, δαιμονισμένοι, σκοτισμένες ψυχές, στὸ ἀγκάλιασμα ποὺ τοὺς κάνει ἡ φροντίδα τῆς ἀγάπης Του, ἀναθαρρεύουν, ξεσπάνουν σὲ θαυμασμὸ καὶ τὴν χαρὰ τῆς ὑγείας ποὺ τοὺς ἦρθε... Γεννήθηκε σὲ μιὰ ταπεινὴ Φάτνη ζώων γιὰ νὰ ἀποθεώσῃ τὴν ἀξία τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τῆς ἁπλότητας καὶ νὰ δώσῃ στὴν καρδιὰ τὴν σοφία καὶ τὴν ἀπογείωσι ποὺ φέρνουν... Πάνω ὅμως ἀπ' τὸ Σπήλαιο τῆς γέννας Του ἀγρυπνᾶ φωτόπομπο κι' ἀστραφτερὸ τ' ἀστέρι γιὰ νὰ μὴν ἀφήσῃ κανένα σκοτεινὸ λογισμὸ νὰ φέρῃ σκοτάδια σὲ κείνη τὴν κυοφορία τῆς πανανθρώπινης εὐδοκίας... Οἱ ἄγγελοι φτεροσπαθίζουν τὸν οὐρανὸ ψάλλοντας τὴν ἀγαλλίασι τοῦ Πατέρα-Θεοῦ καὶ τῆς πολυβασανισμένης γῆς... Ἦλθε ἡ σωτηρία κι' ἀπάνω στὰ ἐρείπια ἄρχισε νὰ πλανᾶται τὸ πνεῦμα τῆς ἀνασυγκρότησης καὶ τῆς ἀναδημιουργίας... Θὰ ἀνασκιρτήσουν τὰ Θαβώρια ὄρη καὶ αἱ Γεθσημανὲς θὰ προρριγήσουν γιὰ τὲς πονεμένες ἐξομολογήσεις ποὺ θ' ἀκούσουν ὕστερα ἀπὸ χρόνια...

Ὕστερα ἀπὸ χρόνια πόσα δὲν ἔρχονται!...

Γέροι πειὰ ὁ Γιδδήλ, ὁ Γιββὰρ καὶ ὁ Ἐβιασάφ, ἀφοῦ αἱ περιπέτειες τῆς ζωῆς τοὺς ἔφεραν ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν Χεβρών, τὴν Σαμάρεια, τὴν Συχὲμ καὶ τὴν Βηθανία, καθισμένοι στὴν δροσιὰ κάποιας ρεματιᾶς πέφτουν σὲ θλιβεροὺς συλλογισμούς.

Ξάφνω βοὴ ἄγρια, σκληρὴ κι' ἀπάνθρω-

πη ἀντιλαλεῖ παντοῦ. Σὰν ἀπὸ τὴν κόλασι ναρχόντανε ὅλοι οἱ κολασμένοι γιὰ νὰ ἀποκάνουν κάποιο ἐχθρικὸ θῦμα τους...

Ἀλαλαγμοὶ καὶ σταυρωθήτω... Ὁ Γολγοθᾶς γυμνὸς μὲ τὰ σκορπισμένα ἄσπρα κόκκαλα φωσφόριζε κάτω ἀπ' τὲς φλογερὲς ἀχτίδες τοῦ ἀνοιξιάτικου ἥλιου. Ἐκεῖ ἀπάνω θὰ μαρτυρήσῃ ἡ πειὸ ἄδολη ἀγάπη ποὺ τὸ δρᾶμα της θὰ φέρνῃ γιὰ πάντα ματωμένα δάκρυα σ' ὅλους ἐκείνους ποὺ θἄχουν αἰσθαντικὴ ψυχή...

Πῆγαν νὰ ποῦν ὁ Γιδδήλ, ὁ Γιββὰρ καὶ ὁ Ἐβιασάφ, γιατὶ νἄλθῃ ἡ γλυκειὰ ἀγάπη ἀφοῦ ἀκόμη ἀπαίσια καὶ βρωμερὴ τρέχει μέσα ἀπ' τὲς καρδιὲς ἡ πληγὴ τῆς ἀγνωμοσύνης, τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ὑλοφροσύνης; Στὲς πόλεις ἀνεβαίνει ἡ μπόχα τῆς ἀκολασίας. Στὰ κανάλια τῆς ζωῆς κυκλοφοροῦν αἱ γόνδολες μὲ τὸν ρωμαντισμὸ γιὰ τὲς κίτρινες ἀρρώστιες τοῦ ἡδονισμοῦ, τῆς ἄρνησης καὶ τῆς χαμηλῆς συναλλαγῆς ποὺ τσακίζουν τὲς ἰδεολογίες... Ζοῦμε ἀνάμεσα στὴν σύγκρουσι τοῦ θετικισμοῦ καὶ τῆς ἀβεβαιότητας. Μισὴ πίστι καὶ μισὴ ἀπιστία δὲν ἀφήνουν μὲ τὴν πάλη τους νὰ θεμελιωθῇ μιὰ πάγια περιοχὴ εὐτυχίας. Ἡ εἰλικρίνειά μας μοιάζει μὲ τῆς Αὐσίτιδος τὰ μῆλα ποὺ ἀπέξω εἶναι λιμπιστερὰ καὶ ροδοκόκκινα κι' ἀπὸ μέσα ἄδεια μὲ τὴν δηλητηριώδη σκόνι... Στὴν Καπερναοὺμ τὴν σύγχρονη οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ὀπαδοί τους ξέχασαν τὴν ἀποστολή τους κι' ἀρχίνησαν νὰ ψευτίζουν γιὰ ὅλα κυττάζοντας μονάχα πῶς μὲ χίλιες δολοπλοκίες καὶ τεχνάσματα νὰ ἐπιβάλουν στοὺς ἁπλοϊκοὺς τὰ προνόμιά τους. Τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορα ξεθάφτηκαν κι' ἀπάνω τους ἡ διανόησι ζητᾶ γελοῖα νὰ χαράξῃ τοὺς δρόμους τῆς νέας ἀξίωσης τῆς ζωῆς... Χάθηκε ἀπ' ἀνάμεσά μας ἡ ἀνοχή, ἡ συγκατάβασι, ἡ κατανόησι.. Ὁ Δαβὶδ πικραίνεται γιὰ τὸν διωγμὸ ποὺ τοῦ κάνουν οἱ ἐχθροί του κι' ὅμως αὔριο μὲ καινούργια ὅπλα πειὸ φοβερὰ θὰ βγῇ κι' αὐτὸς νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ. Τὸ βράδυ σὰν γύρῃ ἡ μέρα νὰ ξεκουρασθῇ κι' ἡ νύχτα θὰ τρέξῃ ἀπάνω ἀπ' τὲς πολιτεῖες μὲ τὸ ἅρμα της γιὰ νὰ σκεπάσῃ τὴν φύσῃ θὰ καθίσῃ στὸ πλατὺ ντιβάνι του ἀντίκρυ στὸ τζάκι νὰ ψάλῃ μὲ τὴν λύρα του τοὺς ψαλμούς του. Τέτοια εἶναι τὰ ἔργα μας. Μέσα στὴν συγχυσμένη σκέψι μας καὶ τὸ θάμπωμα τῆς ὅρασής μας ἀπ' τὸ ἐγὼ δὲν βλέπουμε πόσο πρόσκαιρα κι' ἐφήμερα εἶν' ὅλα γύρω μας... Συγχωροῦμε τὸν ἑαυτό μας πολὺ εὔκολα. Τοὺς ἄλλους τοὺς καταδικάζουμε δίχως οἶκτο... Ἡ δικαιοσύνη μας ἔγινε ὅπλο ἐκφυλισμοῦ καὶ προκάλυμμα τοῦ ψυχικοῦ καὶ πνευματικοῦ μας λαθρεμπορίου...

Ὁ Γιδδήλ, ὁ Γιββὰρ καὶ ὁ Ἐβιασὰφ σὲ τέτοιους λογισμοὺς παραδόθηκαν καὶ ἤθελαν νὰ ποῦν πὼς παράκαιρα ἦλθε ἡ ἀγάπη ἡ καλὴ νὰ σταθῇ στὸν κόσμο καὶ νὰ γίνῃ ὁλοκαύτωμα γιὰ νὰ ὑψώσῃ τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά... Μέσα στὴν φωτιὰ καίεται τὸ ὤμορφο λουλούδι. Ἡ ἀφροντισιὰ τὸ μαραίνει.

Μιλοῦσαν ὅμως σὰν ἄνθρωποι κι' οἱ τρεῖς τους...

Ὁ Γιδδήλ, ὁ Γιββὰρ καὶ ὁ Ἐβιασὰφ καθισμένοι κάτω ἀπ' τὴν σκιερὴ δροσιὰ τῆς ρεματιᾶς μιλοῦσαν μὲ τ' ἀγριολούλουδα ποὺ παιγνίδιζαν ἀπ' τὸ φύσημα τοῦ ζέφυρου μέσα στὰ λιβάδια καὶ προσπαθοῦσαν νὰ συλλάβουν τὴν μελωδία ποὺ τὰ πουλιὰ ἀπάνω ἀπ' τὰ κλωνάρια τῶν δέντρων ἔστελναν πάνω ἀπ' τὰ ρυάκια καὶ τοὺς θάμνους καὶ τὰ βουνὰ γι' αὐτὸ δὲν ἄκουσαν μιὰ ἄλλη φωνὴ ποὺ ἔλεγε σ' ἕνα ληστὴ «Σήμερα μαζύ μου θᾶσαι στὸν Παράδεισο...»

Ἦσαν ἁγνοὶ ἄνθρωποι καὶ χρειαζούμενοι ὁ Γιδδήλ, ὁ Γιββὰρ καὶ ὁ Ἐβιασάφ, μὰ δὲν τοὺς ἔνοιωθαν, δὲν τοὺς νοιώθουμε...

Ἔλεγαν κάτι ποὺ εἶχε πολλὴ βαρύτητα... Μὰ πειὸ πολλὴ σημασία εἶχε τί εἶχαν πεῖ οἱ διορατικοὶ προφῆται τοῦ Ἰσραήλ, ποιὰ ἦταν τοῦ Θεοῦ τοῦ στοργικοῦ ἡ βουλὴ καὶ ἡ Πρόνοια...

Κουρνιασμένοι στὴν περιωρισμένη ἀνθρώπινη κρίσι ποὺ ναρκώνεται κάποτε ἀπ' τὸν θαυμασμὸ στὴν αὐτοθεώρησί της δὲν ἔβλεπαν τὴν ἀποκάλυψι ποὺ ἔφερναν οἱ οὐρανοὶ στὴν γῆ, δὲν καταλάβαιναν πὼς τὰ ὑπερκόσμια δὲν μετροῦνται μὲ τὰ γήϊνα μάτια...

Ἡ ὀχλαλοὴ εἶχε πειὰ φθάσει στὸ κορύφωμά της κι' ἀνάμεσα ἀκουόταν ὁ γδοῦπος τοῦ βαρυοῦ Σταυροῦ... Ἡ φαντασία τοῦ Γιδδήλ, τοῦ Γιββὰρ καὶ τοῦ Ἐβιασὰφ ρητόρευε μὲ ἀγανάκτησι κι' ἔφερνε μὲ τὴν μαγνητική της δύναμι τὴν «γέεναν τοῦ πυρὸς» καὶ τῆς κατάρας τὴν βαρυὰ τιμωρία ἀπάνω στὰ κεφάλια τῶν παρασίτων, τῶν ὑποκριτῶν Φαρισαίων, τῶν πλαστογράφων τῆς δικαιοσύνης, τῶν σκιάχτρων τῆς ἀδελφωσύνης, ποὺ δὲν ἄφηναν νὰ ὡριμάσουν ἡ σκέ-

(Συνέχεια εἰς τὴν 14ην σελίδα)

ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΚΑΙ ΠΛΑΝΗ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟΝ ΜΕΤΑΔΟΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ

ΓΝΩΣΤΟΝ τυγχάνει ὅτι καὶ πρὸ τοῦ ἐπισυμβάντος Σχίσματος τοῦ διανοίξαντος μέγα καὶ λυπηρὸν χάσμα μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς, ἀλλὰ καὶ μετέπειτα ἡ πρεσβυγενὴς Ἐκκλησία τῆς Ρώμης προέβη εἰς βασικὰς καινοτομίας, αἵτινες δυσχερέστερον κατέστησαν τὸ πρόβλημα τῆς τυχὸν συνεννοήσεως. Μία τῶν καινοτομιῶν τούτων εἶναι καὶ ἡ στεροῦσα τοὺς λαϊκοὺς τῆς τοῦ Θείου Ποτηρίου κοινωνίας παρὰ τὴν ἔκπαλαι κρατήσασαν συνήθειαν καὶ διδασκαλίαν περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην ἤχθη ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἐκ διαφόρων καὶ πολλαπλῶν λόγων, οἵτινες συνοψίζονται εἰς τὰ κάτωθι περίπου.

α'.) Ἐκ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι οἱ μεταλαμβάνοντες τοῦ ἄρτου συμμεταλαμβάνουσι καὶ τοῦ ἐνυπάρχοντος αὐτομάτως ἐν αὐτῷ οἴνου καθόσον ἐκεῖ ἔνθα ὑπάρχει τὸ σῶμα ἐκεῖ εὕρηται καὶ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου. Διότι σῶμα ἄνευ αἵματος δὲν νοεῖται.

β'.) Ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι θὰ ἦτο ἀρκετὸν τὸ εἶδος μόνον τοῦ ἄρτου διὰ τὸν σκοπὸν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Ἰησοῦς τὴν σύστασιν μόνην τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας θὰ ἐπεδίωκε. Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι οὐχὶ μόνον ὡς μυστήριον ἐθέσπισε τὴν Θείαν Κοινωνίαν ἀλλὰ καὶ ὡς θυσίαν συνέστησε ταύτην ἐπέβαλε τὴν χρησιμοποίησιν καὶ ἑτέρου εἴδους, τοῦ οἴνου δηλονότι. Τοῦ μὲν πρώτου στοιχείου ἀπευθυνομένου εἰς τὸ παθὸν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ σῶμα, τοῦ δὲ δευτέρου εἰς τὸ ρεῦσαν αἷμα καὶ ὕδωρ ἐκ τῆς νυγείσης πλευρᾶς, τοῦ τελευταίου τούτου μὴ ὄντος ἀναγκαίου τοῖς πιστοῖς ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ μετέχωσι τοῦ ὅλου διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸ μέρος.

γ'.) Ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐννοίας ἣν περικλείει τό: «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου. . .» Λέγουν ἐν ἄλλοις λόγοις οἱ Δυτικοί, ὅτι διὰ τούτου ἀπευθύνεται ὁ Σωτὴρ μόνον εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς διαδόχους αὐτῶν λειτουργοὺς τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοῖς ἑπομένως δίδοται τὸ προνόμιον τῆς ἀπ' εὐθείας μεταλήψεως καὶ ἐκ τοῦ αἵματος.

δ'.) Καὶ ἐν χρήσει δῆθεν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εὕρηται ἡ ὑπὸ τὸ ἓν εἶδος μετάδοσις τῆς Θείας Εὐχαριστίας κατὰ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν (Προηγιασμένα Δῶρα) καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀσθενῶν ἐν γένει.

ε'.) Ἐκ φόβου μὴ χυθῇ τὸ αἷμα τοῦ Σωτῆρος κατὰ τὴν μετάδοσιν τοῖς πιστοῖς.

στ'.) Ἐκ λόγων δυσχερείας εἰς τὸ μεταφέρειν τὰ Ἅγια, ὑπ' ἀμφότερα τὰ εἴδη, τοῖς χρήζουσι ταῦτα ἐν θερμοῖς ἢ ψυχροῖς κλίμασι.

ζ'.) Ἐκ τῆς ἐλλείψεως οἴνου εἰς ἀποκέντρους περιοχὰς πρὸς παρασκευὴν τοῦ Μυστηρίου κτλ.

Πλὴν οἱ λόγοι οὗτοι, ἐξεταζόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας τῶν πρώτων αἰώνων καὶ τῶν μαρτυριῶν τῶν Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας δὲν εὐσταθοῦν. Τινὲς ἀνάγουν τὴν ἀρχὴν τῆς καινοτομίας ταύτης εἰς τὸν 12ον αἰῶνα καὶ ἕτεροι εἰς τὸν 10ον καὶ προγενεστέρως.

Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὁ τρόπος τῆς μεταδόσεως τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων ἐποίκιλλεν ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὰ ἐπουσιώδη. Κατὰ τοὺς πρώτους τέσσαρας αἰῶνας ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῶν μαρτυριῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἄλλων πολλῶν Πατέρων μετελάμβανον μὲν ὑπ' ἀμφότερα τὰ εἴδη οἱ Χριστιανοί, οὐχ ἧττον ὅμως κεχωρισμένως, τοῦ μὲν διακόνου παρέχοντος τὸ Τίμιον Σῶμα τοῦ Κυρίου τοῖς σταυροειδῶς, ὡς ὥρισται, ἐκτείνουσι τὰς παλάμας πιστοῖς, τοῦ δὲ πρεσβυτέρου μεταδίδοντος αὐτοῖς, ἀπ' εὐθείας διὰ τοῦ ποτηρίου ἢ καὶ διὰ καλάμων ἐμβαπτομένων ἐν τῷ Ποτηρίῳ ἢ καὶ διὰ παντοειδῶν ἄλλων καθαρῶν σωληναρίων βυθιζομένων ἐν τῷ περιεχομένῳ τοῦ Ἱεροῦ Ποτηρίου, τὸ τίμιον αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Λυτρωτοῦ. Ἐπί τι μάλιστα διάστημα οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸ Ἱερὸν Μυστήριον, ἐκράτουν ἀργυρᾶ, ἐπίχρυσα, ἢ ἄλλως πως κατασκευασθέντα ἀγγεῖα, ἐξ ὑπερζήλου δῆθεν εὐλαβείας, ἐκεῖ ζητοῦντες νὰ ἐναποτεθῇ τὸ σῶμα, ὅπερ θὰ μετελάμβανον, συνήθειαν καταδικασθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀργότερον διὰ τοῦ ΡΑ'. Κανόνος τῆς ΣΤ'. Οἰκουμενικῆς Συνόδου, δογματισάσης ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὡς εἰκὼν τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ ὑπέρκειται καὶ ὑπερέχει πάσης αἰσθητῆς κτίσεως. Κατὰ τὸν μεσαίωνα, ὥς τινες τῶν θεολόγων ἰσχυρίζονται, ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ποτηρίου πλήρους οἴνου καὶ μέρους ὕδατος ἐρρίπτετο ποσότης τοῦ τιμίου αἵματος καὶ ἀκολούθως ἐνεβάπτετο ὁ ἄρτος ὁ διδόμενος τοῖς προσερχομένοις εἰς κοινωνίαν. Ἐν ὅλοις ὅμως τούτοις τοῖς σημείοις οὐδαμῶς παρατηρεῖται ἢ ἀναφέρεται ὅτι ἀποκλειστικὸν μόνον προνόμιον τοῦ κλήρου ἦτο ἡ μετάληψις ὑπ' ἀμφότερα τὰ εἴδη. Ἀπ' ἐναντίας τοῖς πᾶσι δῆλόν ἐστιν ὅτι οἱ πιστοὶ μετεῖχον τοῦ τε σώματος καὶ αἵματος. Φαίνεται μᾶλλον ὅτι βαθμιαίως μετὰ τὸ Σχίσμα ἤρξατο ἡ συνήθεια αὕτη ἐπιβαλλομένη ἐν Ρώμῃ, ἥτις ὅμως ἀντίκειται καὶ πρὸς τὴν παράδοσιν καὶ πρὸς τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν τοῦ δόγματος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐτονίσαμεν ἤδη.

Τινὰ τῶν ἐπιχειρημάτων τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπησχόλησαν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πρώτων αἰώνων ἐκ διαφόρων αἰτίων καὶ ἀφορμῶν. Δὲν δύναταί τις δὲ νὰ ἀποκρύψῃ ὅτι ἡ καινοτομία αὕτη συγγενεύει πως καὶ μὲ τὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δευτέρου (ἢ καὶ πρότερον) αἰῶνος ὑπὸ Ἰουδαϊζόντων χριστιανῶν ἢ καὶ χριστιανιζόντων Ἰουδαίων, τῶν Ἐβιωναίων, εἰσαχθεῖσαν συνήθειαν τὴν δι' ἀζύμων καὶ ἁπλοῦ ὕδατος παρασκευὴν καὶ μετάδοσιν ἅπαξ τοῦ ἔτους, τῆς θείας μεταλήψεως, ἥτις πολὺ ἐνωρὶς κατεδικάσθη ὡς αἱρετικὴ καὶ κακόζηλος. Περὶ τούτων χαρακτηριστι-

κῶς ὁ Ἱερὸς Ἐπιφάνιος λέγει: «Μυστήρια δὲ δ ῆ θ ε ν τελοῦσι κατὰ μίμησιν τῶν ἁγίων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ ἐνιαυτοῦ εἰς ἐνιαυτόν, δι᾽ ἀζύμων, καὶ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ μυστηρίου δι᾽ ὕδατος μόνου».

Ἅπαξ ἀρξαμένης τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας νοσεῖν περὶ τὴν ὑγιᾶ δόξαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀπὸ δύο πρὸ τοῦ 10ου αἰῶνος ἑκατονταετηρίδων, ὡς Μιχαὴλ ὁ Κηρουλάριος καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Ἀνατολῆς Πατριάρχαι ἐβεβαίωσαν, καὶ ἐξ ἀναγνώσεως ἁπλῆς τῆς Ἱστορίας μανθάνομεν, οὐδόλως ἀπίθανον πλέον ἦτο ὅτι αὕτη μετὰ τὰ ἐπισυμβάντα κατὰ τὸ Σχῖσμα θὰ ἐφέρετο ἀκαθέκτως, ἀκολουθοῦσα ἐν πολλοῖς τὸ ἰσχυρὸν ρεῦμα τῶν ἀνακολουθιῶν αὐτῆς πρὸς τὸ δόγμα καὶ εἰς καινοτομίας ὡς πρὸς τὴν ὕλην τῶν Ἁγίων Μυστηρίων καὶ ὡς πρὸς οὐσιώδη χαρακτηριστικά. Ἴσως ἤχθη εἰς ταῦτα ἐξ ἐπιδράσεως τῆς αἱρέσεως τῶν Ἐβιωναίων καὶ ἰδίως τῶν Μανιχαίων, οἵτινες ἀπεῖχον τοῦ Ποτηρίου ἢ καὶ ἐξ ἀδυναμίας ἀντικειμενικῆς ὡς πρὸς τὴν ἐπιμελημένην περὶ τὴν οὐσίαν τοῦ μυστηρίου ἐκτίμησιν, λόγῳ τῶν ἐπουσιωδῶν κατὰ καιροὺς ἐξωτερικῶν παραλλαγῶν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς μεταδόσεως τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καθὼς προδιετυπώθη. Καίτοι ταῦτα οὐδεμίαν σχέσιν εἶχον πρὸς τὴν οὐσίαν. Διότι οἱ λόγοι οὓς προσάγουν οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ δὲν εὐσταθοῦν ὡς ἀμέσως θέλομεν ἀποδείξει.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἀναφερόμενος εἰς τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον εἰς ὃν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ παρεκάθισε, μνείαν ποιεῖται καὶ τῶν ἑξῆς: «Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπε· λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου· καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπ᾽ ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ᾽ ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου». (Ματθ. κστ΄ 26-29). Ἀβιάστως διακρίνει τις ἐκ τοῦ ὡς ἄνω χωρίου τοῦ Ματθαίου, ὅτι ὁ Κύριος προσέφερεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους τόν τε ἄρτον καὶ τὸ ποτήριον. Γράφων καὶ ὁ Παῦλος πρὸς τοὺς Κορινθίους προτρέπει: «Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω». (Α΄. Κορινθ. ια΄. 28). Ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος ἑρμηνεύων τὸ ἐν Α΄. Κορινθ. ια΄. 29 «ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει» λέγει: «Τί λέγεις, εἰπέ μοι; Ἡ τοιούτων ἀγαθῶν αἰτία καὶ ζωὴν βρύουσα τράπεζα, αὕτη κρῖμα γίνεται; Οὐ παρὰ τὴν αὐτὴν φύσιν, φησίν, ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ π ρ ο ϊ ό ν τ ο ς π ρ ο α ί ρ ε σ ι ν. Ὥσπερ γὰρ ἡ παρουσία αὐτοῦ, ἡ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα καὶ ἀπόρρητα κομίσασα ἡμῖν ἀγαθά, τοὺς μὴ δεξαμένους αὐτὴν μᾶλλον κατέκρινεν· οὕτω καὶ τὰ μυστήρια μείζονος ἐφόδια κολάσεως γίνεται τοῖς ἀναξίοις μετέχουσι». Ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς προρρηθεῖσι χωρίοις οὐδεὶς λόγος γίνεται περὶ ὑφ᾽ ἓν εἶδος μόνον μεταδόσεως τῶν μυστηρίων. Ὁμιλεῖ δὲ καὶ ὁ Ἱερὸς Πατὴρ περὶ τῶν ἀναξίως προσερχομένων οὐδεμίαν ποιούμενος διάκρισιν περὶ ἄρτου καὶ οἴνου, σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου, ἀλλ᾽ ἐκφραζόμενος ὑπὸ τὴν γενικὴν ὀνομασίαν τῶν μυστηρίων, ὡς καλεῖται ἡ Θεία Εὐχαριστία. Τόσον καθαρῶς εἰσιν ἐκπεφρασμένα καὶ τὰ προτεθέντα χωρία ὡς καὶ μύρια ἄλλα ἐκ τῶν Εὐαγγελίων καὶ τῶν Ἐπιστολῶν, ὥστε οὐδεμία ἀμφιβολία νὰ χωρῇ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Ποῦ λοιπὸν εὗρον ἔδαφος πρὸς στήριξιν τῆς καινοτομίας των οἱ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας;

Ἀλλὰ ἂς διεξέλθωμεν ἓν πρὸς ἓν τὰ προσαγόμενα ὑπ᾽ αὐτῶν ἐπιχειρήματα διὰ νὰ καταδειχθῇ ὅτι οὐκ ἵστανται ταῦτα.

α΄.) Ἄτοπον καὶ ἀστήρικτον κατὰ πάντα εἶναι ὅτι οἱ μεταλαμβάνοντες ὑφ᾽ ἓν εἶδος συμμεταλαμβάνουσιν αὐτομάτως καὶ τοῦ ἑτέρου ἐκ τῆς σοφιστικῆς ἐξηγήσεως ὅτι τὸ αἷμα εὑρίσκεται ἐν τῷ σώματι. Ἂν τοιοῦτόν τι συνέβαινε διατὶ ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία ποιεῖται χρῆσιν καὶ τοῦ οἴνου ἐν τῇ τελέσει τοῦ μυστηρίου; Καὶ ἂν εἶναι ἀρκετὴ ἡ προσφορὰ τοῦ ἄρτου μόνον τοῖς λαϊκοῖς διατὶ τὸ αὐτὸ νὰ μὴ ἰσχύῃ καὶ προκειμένου περὶ τοῦ κλήρου; Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐντὸς τοῦ σώματος ἐνυπάρχει καὶ τὸ αἷμα, ἀλλὰ καὶ ὑπ᾽ ἀμφότερα καὶ ὑπὸ διάφορα ἀπ᾽ ἀλλήλων συστατικά. Τὴν διάκρισιν ἄλλωστε φυσικῶς ποιεῖται ὁ Κύριος πρῶτον μὲν προτείνων τὸν ἄρτον — σῶμα αὐτοῦ καὶ εἶτα τὸν οἶνον — αἷμα αὐτοῦ. β΄.) Δὲν δικαιολογεῖται ἡ διαστολὴ μεταξὺ θυσίας ἱλαστικῆς καὶ μυστηρίου, ὁπότε ὡς λέγουσιν οἱ τῆς Ρώμης θεολόγοι θὰ ἦτο φυσικὸς ὁ περιορισμὸς τῶν πιστῶν ἐκ τοῦ ποτηρίου, διότι τοιαύτην διαστολὴν οὔτε καὶ ὑπολανθανόντως εὑρίσκει τις εἴς τε τοὺς λόγους καὶ τὴν πρᾶξιν τοῦ Κυρίου, ὅτε ἵδρυε διὰ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου τὸ μυστήριον. Εἶναι θυσία καὶ μυστήριον ὁμοῦ. γ΄.) Διὰ τοῦ «λάβετε φάγετε...» καὶ τοῦ «πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες...» ὁ Κύριος ἀπετείνετο γενικῶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Τότε βεβαίως τὴν κοινότητα τῶν πιστῶν ἀπετέλουν ἀμέσως οἱ Ἀπόστολοι. Ἐμμέσως ὅμως ὑπεννοεῖτο καὶ τὸ σύνολον τῶν πιστῶν, οἵτινες θὰ προσήρχοντο εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας μετέπειτα. Διότι ἂν περιορισθῇ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ἔργου καὶ τῶν λόγων του εἰς μόνους τοὺς Ἀποστόλους τότε καὶ τὸ λοιπὸν μέρος θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποκλεισθῇ ἐκ τῶν χριστιανῶν. Τοῦτ᾽ αὐτὸ δὲ θὰ περιωρίζετο εἰς εἰδικὸς καὶ προνομιοῦχος χριστιανισμὸς εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ μόνον. Ὁ Κύριος ὑπῆρξεν ἄλλωστε σαφὴς πάντοτε εἰς τοὺς ἀφορισμούς του. Ἂν βεβαίως πρόκειται σκοπίμως νὰ παρερμηνεύσωμεν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἢ νὰ περικόψωμεν μέρος τῶν λόγων του πρὸς θεμελίωσιν ἀτόπου καινοτομίας ἕτερος τοῦτο λόγος. Ἂν πάλιν εἰδικὰς προνομίας ἐσκόπευε νὰ χορηγήσῃ τοῖς Ἀποστόλοις διὰ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ ἀφοσίωσιν τὴν ὁποίαν ἐπεδείξαντο πρὸς Αὐτὸν καὶ δι᾽ αὐτῶν τοῖς ἀμέσως αὐτοῦ διαδόχοις, ἤτοι τὸν ἱερὸν κλῆρον, κάλλιστα θὰ ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο δι᾽ ὀλίγων ἔτι λέξεων ὡς τοῦτο πράττει ἐπὶ τόσων ἄλλων δογ-

ματικῶν περιπτώσεων. Ποίαν ὅμως εὐκρινεστέραν διασάφησιν θὰ ἤθελον πλὴν τῆς αὐτῶν τούτων τῶν Ἀποστόλων διαχεόντων πλῆρες φῶς ἐπὶ ὅλου τοῦ ζητήματος; Οὕτω ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τοῖς Κορινθίοις λέγει: «ὡς φρονίμοις λέγω, κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι· τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; ... οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων» (Α'. Κορινθ. ι'. 15-21). Ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν πασιδήλως μαρτυρεῖται ἡ συμμετοχὴ τῶν πιστῶν εἰς ἀμφότερα τὰ εἴδη. Ἰδοὺ δὲ πῶς ὁ Ἰουστῖνος ὁ Μάρτυς ἀξιοπίστως ἐκφράζεται: «Οἱ διάκονοι κοινωνοῦσι πάντας τοὺς παρισταμένους ἐκ τοῦ ἄρτου, οἴνου καὶ ὕδατος...» Μετὰ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος ὁμιλοῦσιν Κύριλλος ὁ Ἱεροσολύμων, Ἰωάν. Χρυσόστομος, Εἰρηναῖος κ.λ.π. Ὁ δὲ Ἱερὸς Κυπριανὸς ταῦτα τὰ περισπούδαστα καὶ εὔστοχα διατυπώνει «διότι πῶς διδάσκομεν ἢ παρακαλοῦμεν τοὺς μάρτυρας, τὴν ὁμολογίαν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἵνα χύσωσι τὸ αἷμα αὐτῶν, ἐὰν ἀρνώμεθα τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς ἀγωνισαμένους ὑπὲρ αὐτοῦ;» (Epist. LIV). Πλὴν δὲν θεωρῶ ἄμοιρον σκοπιμότητος νὰ ἀναφέρω καὶ ὅσα σχετικά, ὁ ἐλευθεριάζων καὶ πιθανῶς εἰς τὴν τῶν Διαμαρτυρομένων ὁμολογίαν ἀνήκων T. G. Grippen δαλέγεται: "Thanksgiving is pronounced over bread and wine mixed with water, which are distributed by the deacons... Mixed wine was the common drink of the age; there is reason to think that Christ used it at the original Supper..."

Καὶ αὐτὸς ὁ Πάπας Λέων ὁ Μέγας αὐστηρῶς ἐπέπληξε κατὰ τὸν Ε'. αἰῶνα τοὺς χριστιανοὺς ἐκείνους οἵτινες μετελάμβανον ὑπὸ τὸ ἓν μόνον εἶδος ἤτοι τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. Ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ οὗτος εἶναι βέλος ἐξ αὐτῆς τῆς φαρέτρας τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας στρεφόμενον κατὰ τῆς κακοδοξίας των. δ'.) Ἀπάτην ὀφλισκάνουσι μεγάλην οἱ διϊσχυριζόμενοι ὅτι κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστὴν ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία χρῆται τοῦ ἑνὸς εἴδους. Καὶ ἐκ τῶν λειτουργικῶν μας βιβλίων καὶ ἐκ τῆς ἀδιασπάστου πράξεως γνωστὸν εἶναι ὅτι τὸ κατὰ τὰς Προηγιασμένας λειτουργίας, ὡς καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ, χρησιμοποιούμενον σῶμα ἔχει ἐμποτισθῇ διὰ τοῦ αἵματος ὑπὸ τοῦ ἱερέως κατὰ τὴν ἀμέσως προηγουμένην ἀναστάσιμον λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς. Ὥστε πρόκειται περὶ πραγματικῆς ἑνώσεως τῶν δύο εἰδῶν. Καὶ τὸ μεταδιδόμενον δὲν εἶναι ἁπλοῦν σῶμα ἀλλὰ καὶ αἷμα, ἡνωμένα ἀμφότερα.* ε'.) Ἂν πραγματικῶς ὁ φόβος μὴ χυθῇ τὸ Ἅγιον Αἷμα ἠνάγκασε τὴν Παπικὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν καινοτομίαν ὁ αὐτὸς φόβος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ περὶ μαργαριτῶν τοῦ Σώματος; Προκειμένου περὶ ἑνὸς τόσον σοβαροῦ ζητήματος δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ληφθῶσι τὰ κατάλληλα μέσα καὶ μέτρα καὶ ταῦτα δὲν θὰ ἦσαν προτιμότερα μιᾶς τόσον σοβαρᾶς ἀλλαγῆς σκανδαλιζούσης τὰ πνεύματα καὶ εὐρυνούσης τὸ χάσμα μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν; στ'.) Ποία ἀληθῶς δυσκολία δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπερπηδηθῇ προκειμένου νὰ μεταλάβωσι τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων χριστιανοὶ ἀπομεμονωμένων ἀποστάσεων ὑπ' ἀμφότερα τὰ εἴδη, τὴν ὁποίαν δυσχέρειαν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπερπηδήσῃ ἡ παροχὴ τῆς κοινωνίας ὑφ' ἓν εἶδος, τοῦ σώματος δηλαδὴ μόνου; Καὶ μήπως τὰ κατὰ τὴν Μεγάλην καὶ Ἁγίαν Πέμπτην προετοιμαζόμενα καὶ ἑνούμενα Τίμια Δῶρα διὰ τοὺς ἀσθενεῖς ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξουδετερώσουν τὰς ἀναφερομένας δυσκολίας τῶν ἀποστάσεων καὶ τῶν ἀπομεμονωμένων μερῶν; Προκειμένου δὲ καὶ περὶ τῆς ἄλλης προσαγομένης αἰτιάσεως (ζ'.) ἡ φροντὶς τῆς Ἐκκλησίας δὲν θὰ ἦτο ἱκανὴ εἴτε διὰ καταλλήλων σκευῶν καὶ ἄλλων παρεμφερῶν μέσων νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰς παρουσιαζομένας καὶ παρεμβαλλομένας συνθήκας;

Ταῦτα περὶ τῆς καινοτομίας ταύτης περὶ τῆς ὁποίας ἡ μὲν Δύσις ἔλαβεν ἀποφάσεις καὶ ἐπεκύρωσεν ὡς θεσμὸν ἐν ταῖς συνόδοις τῆς Κωνσταντίας καὶ Τριδέντου, ἡ δὲ κατὰ Ἀνατολὰς Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὡς πιστὸς θεματοφύλαξ καὶ πιστὸς τηρητὴς τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Παραδόσεως ἀσφαλῶς καὶ ὀρθῶς ἐδίδαξε καὶ ἐφήρμοσε, συμφώνως πρὸς ὅσα ὁ Κύριος ἐνετείλατο περὶ τῆς ὑπ' ἀμφότερα τὰ εἴδη μεταδόσεως τῆς Θείας Εὐχαριστίας εἰς τοὺς προσερχομένους μεταλαμβάνειν αὐτὰ πιστούς.

Γνωσταὶ αἱ συνέπειαι τῶν καινοτομιῶν, ὅταν μάλιστα ἀναφέρωνται εἰς τὴν οὐσίαν τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅταν, ἔτι ἐπισφαλέστερον γίνωνται ἄνευ συγκαταθέσεως καὶ συμφωνίας τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸ παντὸς πρυτανεύῃ κατ' αὐτὰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγωϊσμοῦ. Μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία περὶ τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν. Οἱ αἰῶνες καταμερίζουν τὰς εὐθύνας. Καὶ ἡ εὐθύνη βαρύνει ἐν τούτῳ τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν.

Π. Φ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1) Κατήχ. Κυρίλλ. Ἱεροσ. μυσταγ. Ε'. Migne.

2) Ἰωάννης Δαμασκ. Ἔκδοσις Ὀρθοδόξου Πίστεως. Ἀθῆναι 1859.

3) Ἰουστ. Μάρτ. Ἀπολ. Migne.

4) Παπιστικῶν Ἐλέγχων Τόμος Α'. καὶ Β'. Κων) πολις Ἔκδ. Ἠλ. Ταντελίδου ΑΩΝ.

5) Πηδάλιον Ὀρθοδ. Ἐκκλησ. Ἀθῆναι 1886. Α. Στ. Γεωργίου Τετάρτη Ἔκδ.

6) Δογματικὴ Θεολ. Τὸ περὶ Μυστ. Μακαρ. Ἀρχ. Λιθ. μετάφρ. Β. Φιλ. Ἀθῆναι 1875.

7) Συμβολικὴ Χρ. Ἀνδρούτσου. Ἔκδ. Β'. Ἀθῆναι 1830.

8) Popular Introduction to the History of Christian Doctrine. T. G. Grippen. Edinburgh 1883.

9) A system of Christian Doctrine, Dr. I. A. Dorner. Edinburg 1885.

10) Biblioteca Patrum, Oxenii — II. Dccc. XLVII Tom. II. Joannis Chrysostomi.

11) The Holy Sacrifice of the Mass. Dr. Nicholas Gihr. Translation from the 6th German Edition. London, W. C. 1935.

* Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ καὶ περὶ τῆς μεταδιδομένης κοινωνίας εἰς τοὺς ἐν κλίνῃ ἀσθενείας κατακειμένους, ἥτις προέρχεται ἐκ τῆς κατὰ τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Πέμπτην γινομένης ἑνώσεως τῆς διατηρουμένης ἐν τῷ Ἱερῷ Ἀρτοφορίῳ καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

THE YOUTH AND OUR CHURCH

By ERNEST VILLAS, *President of GOYA*

IT SEEMS that so often we hear people speak of the two terms "young generation" and "old generation" with a feeling that each is a world of its own and not to be transgressed by the other. By the very same token, less than 40 years ago the entire world was made up of separate nations espousing the combined principle of isolationism and nationalism. Through the terrible price of two World Wars, this principle has been proven false, and the nations of the world are now desperately seeking cooperative and joint means to prevent a third such holocaust. The subjects of war and international tragedy seem far-removed from this discussion, but truthfully they can teach us a great lesson. The world has learned that in reality there are no boundaries between countries except geographic ones and we must apply this same principle to our Church and its membership. There are no boundaries between the young and the old except the years that separate us. Geographic boundaries of nations and years of human life are but the tools of nature which give perspective to our existence.

Our Church can safely classify its membership into two general classifications: the first generation, comprised of our Mothers and Fathers who came to America and established the Churches and communities as we know them today; and the second generation comprised of our present young people both married and single born here in America. Of course there are hundreds who do not fall into either of these broad classifications, but for overall purpose of description I believe most will agree that this is a fair division. I hesitate to even employ the term "division" in speaking of these classifications for unfortunately that term exactly expresses what has regretfully happened in many communities. The "old generation" and the "young generation" have been segregated into "divisions" with rigid boundaries that do not overlap. This is wrong and only impedes the future progress of our Church. Who is to say one man is young, another old? Some of our most progressive policies and youthful ideas come from those whom by years we would classify as members of the "older generation." Many times we hear the crossfire of accusation, "the youth do not appreciate what they have and shirk their responsibility," while youth may retaliate with, "the older generation is too old-fashioned and won't give us the freedom we need to prove what we can do." In many communities this attitude has created an impasse to progress, but it is encouraging to note that this type of thinking is gradually diminishing.

Definite and essential changes are rapidly taking place in our Church today. One of these which is already having a pronounced effect on nearly all communities in the land is the new national youth organization, the GREEK ORTHODOX YOUTH OF AMERICA. This organization was born in the city of Chicago in July 1951 at which time youth delegates from nearly 70 Churches throughout America convened at the invitation of His Eminence Archbishop Michael to study means of uniting the youth of our Church. Since then, the GREEK ORTHODOX YOUTH OF AMERICA (GOYA) has spread its message and program to nearly every Church in America. And what is this message and program? Chiefly it seeks to unite the youth of our Church by bringing to them an understanding and appreciation of their religion. Once our young people are educated to the true depth and beauty of their faith, dozens of other problems that now face us will automatically be eliminated.

It can be sincerely and honestly stated that GOYA represents the future of our Greek Orthodox Church in America. It is not just "another organization," but rather represents the combined and united youth of each and every local Church community. It is not only interested in problems of youth, but also realizes that the future of each community depends upon the youth of today to assume the responsibilities of tomorrow. Just as the world of today has changed from the policy of isolationism to one of international cooperation so must we do likewise. The time has come for us to unite our efforts for the mutual betterment and progress of all.

The second National Conference of GOYA convened last August in Washington, D. C., and delegates representing nearly 100 communities were present. If you could have personally observed either the Chicago or Washington National Conferences at which hundreds of our best young people dedicated themselves to the principles of GOYA and their Church, you would not only have been thrilled and proud, but you would be completely reassured that the future of our Church is in safe and trusted hands. However, it will take far more than either just the "younger" or "older" generation working alone to insure a greater future for the Church of tomorrow. We must never forget that each of us are members of a family made up of three important parts: the Older Generation, the Youth, and the Clergy. Each must be understanding and patient with the other. The hundreds of delegates at both GOYA National Conferences were guided by a spirit of genuine love and respect for their Church, its Clergy, and their Mothers and Fathers who built the communities of today. These Christian and democratic principles permeated the root and heart of every deliberation and decision made by these young people.

In this day and age when large numbers of youth of all Faiths seem to have slipped away from the principles and responsibilities of Christianity, I am overjoyed to be able to tell this story of a re-birth of interest in their Church amongst the Greek Orthodox Youth of America. There is an old proverb that states

"nothing good comes easily" which is applicable to its fullest extent in the future that lies ahead. The task is not an easy one, but miracles can be worked if each member of "our family" does his part. With the experience of our elders, the courage of our youth, and the guidance of our Clergy, a glorious chapter in the history of the Greek Orthodox Church lies just ahead. What part are *you* playing in this great movement? The privilege is yours by an *active* and *participating* membership in your Community. The Church wants you and needs you, won't you do your part?

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

—Ἀπὸ θρησκευτικῆς πλευρᾶς καὶ ἐμμέσως οἱ Πέρσαι προσέφεραν ὑπηρεσίας κατὰ τὴν προχριστιανικὴν ἐποχὴν εἰς τὴν θεμελίωσιν τῆς μονοθεΐας. Ἐξ ὅλων τῶν ἐθνικῶν θρησκειῶν ἡ ἁπλουστέρα καὶ πνευματικωτέρα ἦτο ἡ ἰδική των. Ἡ ἀπέχθειά των πρὸς τὰ εἴδωλα ἦτο μέχρι φανατισμοῦ κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ Ἡροδότου. Ὅτε λοιπὸν ὁ Κύρος εἰσέβαλε εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὁ υἱός του Καμβύσης εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ὁ Ξέρξης εἰς τὴν Ἑλλάδα ἤρχισε νὰ φαίνεται ὅτι ἡ πολυθεΐα θὰ συνετρίβετο εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον.

—Τὰ Χρονικὰ τῆς Π. Διαθήκης μᾶς πληροφοροῦν περὶ τῆς καταπτώσεως τοῦ κλήρου μιᾶς ὁλοκλήρου περιόδου. Οἱ ἱερεῖς τῆς ἐποχῆς ταύτης φέρονται ὡς ἔχοντες ὡς ἀνώτατον ἰδανικὸν τὴν ἀπόκτησιν κολοσσιαίων περιουσιῶν. Δυστυχῶς καὶ αὐτὸς ὁ ἑκάστοτε Ἀρχιερεὺς ὡς εἰσπράκτωρ τῶν φόρων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Αἰγυπτίου βασιλέως δὲν ὑστερεῖ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο. Ἐξαίρεσιν ἀπετέλεσεν ὁ Ἀρχιερεὺς Σίμων, ὁ ἐπικληθεὶς δίκαιος, ὅστις καὶ ἦτο ὁ μόνος διασωθεὶς ἐκ τῶν μελῶν τῆς Μεγάλης Συναγωγῆς. Λέγεται μάλιστα ὅτι οὗτος ἐτόλμησε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Πτολεμαῖον Φιλοπάτορα νὰ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Ναόν.

—Πολλαὶ πληροφορίαι δημιουργοῦν τὴν πιθανότητα ὅτι ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐπεσκέφθη τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐδήλωσεν ὑποταγὴν εἰς τὸν Ἕνα Θεὸν τῶν Ἑβραίων, οἱ ὁποῖοι ἐξεμεταλλεύθησαν διὰ θρησκευτικοὺς σκοποὺς τὴν οὕτω παρεχομένην ἰσχυρὰν προστασίαν, μάλιστα οἱ διακρινόμενοι ἐκ τούτων διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσίν των πρὸς τὴν θρησκείαν. Τὸ πλέον ὅμως ἄξιον ὑπομνήσεως εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν εἶναι ἡ γενομένη δήλωσις ὑποταγῆς εἰς τὸν Ἕνα Θεὸν τῶν Ἑβραίων ἐκ μέρους τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ὅστις εἰς τοὺς θεοὺς καὶ ἄλλων λαῶν ἔπραξε τοῦτο, ἀλλὰ κυρίως ἡ σημασία αὐτῆς τῆς πρώτης συναντήσεως καὶ ρωμαντικῆς ἑνώσεως εἰς τὴν σκηνὴν τῆς ἱστορίας καὶ τῆς θρησκείας μεταξὺ Ἑβραίων καὶ Ἑλλήνων. Π.

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΠΕΤΣΜΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 7ης σελίδος)

«δὲν βαρυέσαι ἂν δῶ τὸ ἀπροχώρητο, ἕνας δικηγόρος καὶ μιὰ μέρα στὸ δικαστήριο καὶ τελείωσε ἡ ὑπόθεσις». Εἶναι μεγάλαι αἱ εὐθῦναι. Ὁ Θεὸς ἐθέσπισε τὸν γάμον. Ἡ Ἐκκλησία τὸν ηὐλόγησεν. Ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου ἐδόθησαν οἱ ὅρκοι. Ταῦτα δεικνύουν περὶ πόσον σοβαροῦ ζητήματος πρόκειται. Δὲν δυνάμεθα νὰ παίζωμεν ἐν οὐ παικτοῖς. Ἂς σκεφθῶμεν. Ἂς ὑπολογίσωμεν τὴν εὐθύνην καὶ τὴν ἐνοχήν. Π. Φ.

(Συνεχίζεται)

Ο ΓΙΔΔΗΛ, Ο ΓΙΒΒΑΡ ΚΙ' Ο ΕΒΙΑΣΑΦ...

(Συνέχεια ἐκ τῆς 9ης σελίδος)

ψι κι' ἡ ψυχή, νὰ ἑτοιμάσουν τὴν ζωή, ὥστε, νὰ στήσῃ δίκαια κι' εὔκολα ἡ Θεία Ἀγάπη τὸν ὑπέροχο βωμό της... Οἱ φτωχοὶ τόσο ἔβλεπαν...Δὲν μποροῦσε μάλιστα κανεὶς νὰ πῇ πὼς ἡ συνείδησί τους δὲν ἦταν καθαρή.. Μὰ κείνη τὴν ὥρα ἔπαψε ὁ θόρυβος κι' ἀπ' τὸν «Κρανίου Τόπον» σὰν ὕμνος χρυσόστομος ἀγγέλων καὶ σὰν μεγαλόκαρδη θωπεία τῶν ψυχῶν ἀνέβηκε μιὰ ἤρεμη καὶ πονεμένη φωνὴ ποὺ ἔλεγε «Πάτερ ἄφες αὐτοῖς...»

Ὁ Γιδδήλ, ὁ Γιββὰρ καὶ ὁ Ἐβιασάφ...Ἦταν σὰν νὰ ἦταν χθές... Σὰν νὰ εἶναι σήμερα ποὺ μιλοῦσαν κι' ἔλεγαν... ὅ,τι λέμε καὶ μεῖς, ὅ,τι λένε κι' οἱ ἄλλοι..., ὅ,τι εἶπαν καὶ λὲν εἰς τοὺς αἰῶνας..., ὥσπου ν' ἀναγεννηθοῦμε ἀληθινὰ ἀπ' τὴν πίστι ποὺ δὲν κρίνει ἀνθρώπινα καὶ δὲν ἔχει ἀμφιβολία...

Ἔτσι ὅλα θάλθουν καλλίτερα... Π. Φ.

ΤΑΦΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ...

Μέσα στὴ φρίκη τῶν τάφων κινούμαστε... Ἐκεῖνο ποὺ ἔρχεται κάποτε σὰν λάμψι ἀνάστασης εἶναι φευγαλέα ἀναλαμπὴ ἀπὸ κάποιες παραχωμένες δημιουργίες ποὺ σὲ μιὰ τελευταία προσπάθεια ἔσπασαν τὰ δεσμὰ τοῦ θανάτου καὶ βγῆκαν ἔξω ν' ἀναπνέψουν τὸ ὀξυγόνο τῆς ζωῆς... Καὶ γυρίζουν πίσω στὸν παγερὸ τάφο... Γεγονότα, ἰδέες, πόθοι, ὄνειρα ποὺ ἀγκάλιασαν πανανθρώπινες εὐτυχίες καὶ γαλῆνες, εἰρήνη, παυσίλυπα... Ἔτσι γυρίζουν πίσω τόσες κοσμογονίες... Μὰ ὅπως ἀπ' τὸ λουλούδι ποὺ μαραίνεται καὶ πεθαίνει ξαναγεννιέται ἡ ὡμορφιὰ καὶ τὸ ἄρωμα ἔτσι κι' ἀπ' τοὺς τάφους ἀναδύεται τὸ πνεῦμα τῆς γέννας τῶν νέων προσανατολισμῶν καὶ τῶν κυττάρων τῆς ζωῆς ποὺ θὰ θωπεύσῃ μὲ συμπάθεια τὴν ὁρμὴ νὰ πᾶμε μπροστά, νὰ φέρουμε πρόοδο κι' ἐξέλιξι, νὰ θέσουμε τὴν σφραγίδα καὶ τὸ χρῶμα τῆς ἰδιοφυΐας μας στὰ ἀνθρώπινά μας ἔργα... Εἶναι ἐπάνω στὸ ξεκίνημα αὐτὸ ποὺ παλεύει νὰ νικήσῃ ἡ φροντίδα ἡ ἀνθρώπινη... Ὄχι ἡ φθορά, ἀλλὰ τῆς δημιουργίας ἡ ἀφετηρία... Ὄχι τὸ μνῆμα, ἀλλὰ τὸ ρόδισμα τῆς ἀναστάσεως ἀπ' ἐκεῖ πέρα... Ἀκούεται ὁ μόχθος γιὰ τὸ συναρμολόγημα, γιὰ τὸν συντονισμὸ τοῦ ρυθμοῦ, γιὰ τὸ συνάντημα τῶν ψυχῶν... Κύριε, ἐδῶ ἔλα. Ἔλα μ' ὅλη τὴν κατανόησί Σου, μ' ὅλη τὴν συγκατάβασι καὶ τὴν ἀγάπη Σου... Ἐδῶ θὰ λάμψουν τὰ σπαθιὰ καὶ θ' ἀκουσθοῦν αἱ κλαγγές... Ἡ ἄγνοια θὰ σπρώξῃ τὰ πάθη. Ἡ λαχτάρα τῆς πρωτοπορείας θὰ φέρῃ συγκρούσεις καὶ θύματα. Ἡ πλάνη θὰ καταλήξῃ σὲ ἀπογοητεύσεις. Ἡ ἐπίδειξι θὰ βλάψῃ τὴν οὐσία... Ἂς ἔλθῃ ἡ καθοδήγησί Σου στὸ μεταίχμιο αὐτό. Τί νὰ κάνουμε μόνοι μας... Ξέρεις τοὺς κλονισμοὺς καὶ τοὺς φόβους μας... Σὰν ἔλθῃς θάλθουν μαζύ Σου καὶ αἱ μεταβατικές Σου σκιὲς ποὺ θὰ καλύψουν τὲς πρόσκαιρες ἀδυναμίες μας καὶ θάλθῃ ἡ ἀνατολὴ τῆς δημιουργίας τῆς ἀνόδου καὶ τὸ ξάνοιγμα τῶν καθαρῶν κι' ὡραίων κόσμων, γιατὶ ὅταν ἑνώνεται ἡ εὐγενικιὰ φιλοδοξία μας μ' ἐκεῖνο ποὺ Σὺ ζητᾶς ἀπὸ μᾶς δὲν ἔχει καὶ τόση βαρύτητα τὸ ἄθελο χάσιμο μιᾶς μικρῆς λεπτομέρειας στὴν ἴσια κατεύθυνσι ποὺ πήραμε... Π.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΙΟΥ

Στὸ στρατόπεδο ὅσο πειὸ γρήγορα ἔστηναν τὲς νοσοκομειακὲς σκηνὲς τόσο καὶ πειὸ σύντομα τὲς ἐγέμιζαν μὲ τοὺς τραυματίας. Ἡ μάχη ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἦταν φονική. Οἱ τραυματισμένοι περίμεναν μὲ ἀγωνία τὴν σειρά τους. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἦταν κι' ἕνας νέος ποὺ εἶχε τραυματισθεῖ θανάσιμα. Ἡ μέρα εἶχε φύγει καὶ ἦλθαν τὰ μεσάνυκτα. Πολλοὶ ἀπ' τοὺς τραυματίας εἶχαν κοιμηθεῖ τὸν αἰώνιο ὕπνο ἀπ' τὸν ὁποῖον θὰ τοὺς σήκωνεν ὁ Χριστός. Οἱ χειροῦργοι ἄγρυπνοι ἀκόμα ἔκαναν τὸν γύρο τους ἀνάμεσα στοὺς ἀρρώστους. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἐπεκράτησε νεκρικὴ σιγή. Ἔξαφνα ὅμως ὁ νέος γιὰ τὸν ὁποῖο μιλήσαμε καὶ ὁ ὁποῖος ὅλες αὐτὲς τὲς ὧρες ἦταν ἄφωνος ἀκούστηκε νὰ λέγη μὲ μιὰ δυνατὴ καὶ καθαρὴ φωνή: «ἐδῶ, ἐδῶ». Ὁ χειροῦργος ἔτρεξε κοντά του πρόθυμα καὶ ἄρχισε νὰ τὸν ρωτᾷ: «Τί θέλεις, σὲ τί μπορῶ νὰ σοῦ φανῶ χρήσιμος;» Ὁ νέος ἀπήντησε: «τίποτε, ἀπολύτως τίποτε». Μὰ σ' ἄκουσα νὰ μὲ φωνάζης εἶπεν ὁ χειροῦργος. Δὲν φώναξα ἐσένα, λέγει ὁ τραυματίας. Στοὺς οὐρανοὺς ἔκαναν ἐπιθεώρησι καὶ ὅταν ἄκουσα καὶ τὸ ὄνομά μου ἀπήντησα: «ἐδῶ, εἶμαι παρών». Μόλις ἐψέλλισε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ νέος ἔγειρε τὸ κεφάλι του καὶ πῆγε νὰ ἑνωθῇ μὲ τὸν στρατὸ ποὺ ἡ στολή του ἦταν ἄσπρη ἀπὸ τὸ πλύσιμό της μὲ τὸ αἷμα ποὺ ἔχυσε ὁ οὐράνιος ἀμνὸς μὲ τὴν θυσία του.

Δὲν ἔχει σημασία πότε καὶ πῶς θὰ φύγουμε. Τὸ πειὸ σπουδαῖο εἶναι νὰ μᾶς φωνάξῃ μὲ τὸ ὄνομά μας ὁ Κύριος ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα. Κι' ὅταν μᾶς φωνάξῃ νὰ εἴμαστε στὴ γραμμή. Γιατί, ἂς μὴ τὸ κρύψουμε, πολλοὶ ἀπὸ μᾶς μὲ τέτοια ἔργα ἀσχολούμαστε καὶ τόση εἶναι ἡ φροντίδα μας γιὰ πράγματα ἀνώφελα ὥστε εἶναι ζήτημα ἂν θἄχουμε τὴν τιμὴ τὴν τελευταία ὥρα ν' ἀκούσουμε τὸ ὄνομά μας ἀπ' τὰ χείλη τοῦ Κυρίου καὶ ἂν ἡ προσήλωσί μας στὰ ἐφήμερα δὲν μᾶς ὁδηγήσῃ πρὸς ἄλλην κατεύθυνσιν ὅπου... ὁ χαμός, ἡ καταστροφὴ καὶ ἡ αἰωνία καταδίκη. Εἴμεθα στρατιῶται ἑνὸς στρατεύματος ποὺ πάντα πρέπει νἆναι ἐν ἐπιφυλακῇ. Κι' ὅταν τραυματισθοῦμε ἀπ' τὴν ζωὴ ἔχουμε τὸν πειὸ ἔμπειρο καὶ παντοδύναμο χειροῦργο νὰ μᾶς περιποιηθῇ... ἀρκεῖ νὰ πιστεύουμε...

Η ΕΘΝΕΓΕΡΣΙΑ ΤΟΥ '21

Θρύλος καὶ δόξα καὶ καμπὴ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὸ μεγαλούργημα τῆς Ἑλλάδος τοῦ '21. Μέσα ἀπὸ τὴν μαύρη καὶ ἀφόρητη σκλαβιὰ ἐρχόταν ἡ αὐγὴ τῆς ἐλευθερίας μ' ὅλο τὸ φῶς καὶ τὸ μεγαλεῖό της. Ἡ ἐποποιΐα αὐτὴ δὲν ἦταν μόνον ὡρίμασμα ἀπὸ πατριωτικὸ συναίσθημα μὰ κι' ἀπὸ καλλιέργημα θρησκευτικὸ μέσα σ' αὐτὲς τὲς πνευματικὲς ρίζες τῆς ἑλληνικῆς ψυχοσυνθέσεως καὶ ἰδεολογίας. Ἂν αἱ ἀνατάσεις τῶν λαῶν πὤχουν γιὰ ἐλατήριο ὁρμὲς βαθειὲς γύρω ἀπ' τὰ συναισθήματα γιὰ τὴν πατρώα γῆ καὶ τὴν αὐτοδιοίκησι, γράφουν τὲς γραμμὲς ἐγκόσμιας δόξας, αἱ ἐξορμήσεις ποὺ προετοιμάζονται ἀπὸ τὸν συνδυασμὸ ἡρωϊσμοῦ καὶ πατριωτισμοῦ κάτω ἀπ' τὸ ἀκοίμητο πρόσταγμα τῆς πίστης καὶ τῆς ἀγάπης γιὰ τὴν ἐλεύθερη λατρεία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, γίνονται αἱ ἀκτίνες ἑνὸς θαλπεροῦ ἥλιου μέσα στοὺς οὐράνιους παραδείσους. Τέτοια χαρακτηριστικὰ θεοδώρητα εἶχε ἡ Ἑλληνικὴ ἐθνεγερσία. Γι' αὐτὸ στοὺς τάφους τῶν ἡρώων της δὲν ἀκούονται θρῆνοι μὰ ὕμνοι, προσευχές, περηφάνειες καὶ δοξολογίες. Αἰώνια Ἑλλάδα.

Π. Φ.

ΔΙΑΒΑΖΕΙΣ ... ΜΑΘΑΙΝΕΙΣ

—Εἰς τὴν Ἀμερικὴν χριστιανὸς κληρικὸς ἐτιμωρήθη ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους του διότι ἐκήρυττε τὸν θεῖον λόγον ἀπὸ ραδιοφώνου!... Ἐννοεῖτε ἐπὶ ἔτη πολλὰ ὁ κληρικὸς οὗτος ἐκήρυττε ἀπὸ ραδιοφώνου καὶ ἐπῃνέθη ὑπὸ Ἀρχιεπισκόπων καὶ Πατριαρχῶν ἄλλοτε. Ὅταν ἐζήτησε νὰ πληροφορηθῇ διατὶ ἐτιμωρήθη, ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν ὅτι καὶ ἄλλοι ἐκήρυττον ἐκ τοῦ αὐτοῦ δόγματος κληρικοὶ τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ ὅταν διετάχθη τὸ Διοικ. Συμβούλιόν του νὰ σταματήσῃ τὴν ραδιοφώνησιν τοῦ κηρύγματος δὲν ὑπήκουσεν καὶ ἐπειδὴ οἱ ἀνώτεροί του δὲν δύνανται νὰ τιμωρήσουν τοὺς συμβούλους τιμωροῦν αὐτόν.... Αὐτὰ γίνονται ἀπὸ Χριστιανοὺς ἐκκλησιαστικοὺς διοικητάς. Χριστιανοὶ καὶ κληρικοὶ ἐπαναλαμβάνουν τὸ «Κύριε ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε...» καὶ σιωποῦν διὰ τὰς ἡμέρας εἰς ἃς τετήρηκεν ἡμᾶς ὁ Κύριος... «Ἡμέραι πονηραί εἰσιν».

—Μία σελὶς τῆς πρώτης Ἁγίας Γραφῆς, ἥτις παρήχθη ἐκ κινουμένου μεταλλικοῦ τύπου, σήμερον δύναται νὰ πωληθῇ πρὸς 3,000 δολλάρια. Ἓν καλὸν ἀντίτυπον τῆς ὅλης Βίβλου τοῦ αὐτοῦ τύπου δύναται νὰ πωληθῇ πρὸς 1,000,000 δολλαρίων. Ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ πνευματικὸν αὐτῆς περιεχόμενον εἶναι ἀνεκτίμητον.

ΜΕΣ' ΣΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ....

Μὴ μιλᾷς σὰν ξεχειλίζει ὁ πόνος σου σ' αὐτοὺς ποὺ περιμένουν νὰ τὸν κομματιάσουν μὲ τὴν ἐγωϊστικὴ εἰρωνία τους. Θάψε τὸ παράπονό σου μέσ' στὴν σιωπή σου. Ἄφησέ το νὰ γίνῃ δισκοπότηρο θυσίας μέσ' στὴν λειτουργία τῆς σιωπῆς ποὺ ἔχει βάθος καὶ ξανοίγεται μέσ' στὴν ὠμορφιά της σὰν ἡ ἀπόκοσμη ζωὴ μιᾶς δικαιώσεως καὶ μιᾶς θείας ἡδονῆς ποὺ παραβλέπει καὶ περιφρονεῖ ὅλους τοὺς ἀκροβατισμοὺς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦ τῶν ἀνθρώπων. Τῶν ἀνθρώπων ποὺ ποτὲ δὲν μπόρεσαν νὰ βαδίσουν στὴν ἄχραντη γῆ καὶ μοιάζουν μὲ τὰ σάπια φύλλα τοῦ φθινοπώρου ποὺ τὰ σέρνουν αἱ συνεχεῖς θύελλες στὲς γλοιώδεις λάσπες. Κράτησε μέσα κλειστὰ τὸν μόχθο σου. Ποτὲ δὲν θὰ μπορέσῃς νὰ κάνῃς νὰ νοιώσουν τὴν ἁγιωσύνη του. Στὸ διάβα τῆς ζωῆς πολλοὺς θὰ ἀντικρύσῃς ποὺ θὰ σοῦ δίνουν τὴν ἐντύπωσι τοῦ καρναβαλιοῦ. Ἰδέες, ρουτίνες, πραξικοπήματα, δουλεῖες κάθε λογῆς κι' ὕστερα γέλοια καὶ λόγια ἀνεύθυνα, γέλοια ποὺ θέλανε τάχα νὰ συγκριθοῦν μὲ κάποια φρόνησι... Κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲν γνώρισε τὴν λιτανεία σου, δὲν ἦταν σὲ θέσι νὰ νοιώσῃ τὴν προσευχή σου. Ἡ φλόγα τῆς κανδήλας στὴν ψυχή σου ὅλο καὶ ὑψωνόταν πειὸ θαλερὴ πειὸ μεγαλόφωτη. Τὴν τροφοδότησε ὁ πολιτισμὸς τῆς σιγαλιᾶς μέσα στὴν ἐρημιά σου. Κι' ὅπως ἀνέβαινε σὰν ἀναπνοὴ ἀθόρυβη πρὸς τὰ οὐράνια ἄφηνε τῆς πικρίας τὰ δεσμὰ καὶ γινόταν λύτρωσι... Ἡ λύτρωσι τοῦ «εἶναι» ποὺ παύει νὰ μιλᾷ τὴν γλῶσσα τῶν ἀποπνικτικῶν λογισμῶν τῆς κοσμικῆς ψευδαίσθησης καὶ τῆς ζωῆς τῆς ταπεινῆς συναλλαγῆς. Σὰν μπορῇς κράτησε κλειδωμένη ἀπ' τὰ βέβηλα μάτια τὴν ἁγνότητά σου. Ἄφησέ την νὰ μιλᾷ μονάχα μὲ τὴν πίστι σου. Τέτοια δύναμι εἶναι ποὺ δὲν ἀφήνει τὴν ταραχὴ τῆς ἁμαρτίας νὰ ἀνατρέψῃ τὲς εὐτυχισμένες μέρες σου.

Π.